

Rättsfallssamlingen

TRIBUNALENS DOM (åttonde avdelningen)

den 15 september 2016*

[Rättad lydelse enligt beslut av den 28 november 2016]

”Löner och pensioner för tjänstemän och övriga anställda i unionen — Årlig anpassning — Förordningarna (EU) nr 422/2014 och (EU) nr 423/2014 — Felaktigheter som förekommit under förfarandet för att anta dessa rättsakter — Samråd med fackföreningarna har inte skett”

I mål T-456/14,

Association des fonctionnaires indépendants pour la défense de la fonction publique européenne (TAO-AFI), Bryssel (Belgien),

Syndicat des fonctionnaires internationaux et européens – Section du Parlement européen (SFIE-PE), Bryssel,

företrädna av advokaterna M. Casado García-Hirschfeld och J. Vanden Eynde,

sökande,

mot

Europaparlamentet, företrätt av A. Troupiotis och E. Taneva, båda i egenskap av ombud,

och

Europeiska unionens råd, företrätt av M. Bauer och E. Rebasti, båda i egenskap av ombud,

svarande,

med stöd av

Europeiska kommissionen, inledningsvis företräd av J. Currall och G. Gattinara, därefter av M. Gattinara och F. Simonetti, samtliga i egenskap av ombud,

intervenient,

angående en talan om ogiltigförklaring enligt artikel 263 FEUF av Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 422/2014 och (EU) nr 423/2014 av den 16 april 2014 om anpassning med verkan från och med den 1 juli 2011 respektive den 1 juli 2012 av lönerna och pensionerna för tjänstemän och övriga anställda i Europeiska unionen och av de på dessa löner och pensioner tillämpliga korrigeringskoefficienterna (EUT L 129, 2014, s. 5 respektive s. 12),

* Rättegångsspråk: franska.

meddelar

TRIBUNALEN (åttonde avdelningen),

sammansatt av ordföranden D. Gratsias samt domarna M. Kancheva (referent) och C. Wetter,

justitiesekreterare: handläggaren S. Bukšek Tomac,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 18 mars 2016,

följande

Dom

Bakgrund till tvisten

- 1 Artikel 64 i tjänsteföreskrifterna för tjänstemän i Europeiska unionen (nedan kallade tjänsteföreskrifterna), vilka är bifogade förordning nr 31 (EEG), 11 (Euratom) om tjänsteföreskrifter för tjänstemän och anställningsvillkor för övriga anställda i Europeiska ekonomiska gemenskapen och Europeiska atomenergigemenskapen (EGT 45, 1962, s. 1385), ändrad genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 1080/2010 av den 24 november 2010 (EUT L 311, 2010, s. 1), i dess lydelse enligt en rättelse offentliggjord den 5 juni 2012 (EUT L 144, 2012, s. 48), har följande lydelse:

”En tjänstemans lön i euro skall efter avdrag för obligatoriska avdrag som anges i dessa tjänsteföreskrifter eller i genomförandeförordningar till dessa, korrigeras med en koefficient som är över, under eller lika med 100 % beroende på levnadskostnaderna på de olika anställningsorterna.

Dessa korrigeringskoefficienter skall på förslag från kommissionen fastställas av rådet med kvalificerad majoritet enligt artikel 16.4 och 16.5 [FEU].”

- 2 I artikel 65 i tjänsteföreskrifterna föreskrivs följande:

”1. Rådet skall varje år göra en översyn av lönerna till unionens tjänstemän och övriga anställda. Denna översyn skall göras i september på grundval av en gemensam rapport som läggs fram av kommissionen och som bygger på ett gemensamt index som utarbetats av Europeiska unionens statistikkontor i överensstämmelse med medlemsstaternas nationella statistiska kontor; indexet skall återge situationen den 1 juli i var och en av unionens medlemsstater.

Rådet skall i samband med översynen ta ställning till om det är lämpligt att, inom ramen för unionens ekonomiska och sociala politik, anpassa lönerna. Hänsyn skall särskilt tas till eventuella löneökningar i offentlig förvaltning och rekryteringsbehoven.

2. Om väsentliga förändringar av levnadskostnaderna inträffat skall rådet inom ... två månader besluta om vilka anpassningar som skall göras av korrigeringskoefficienterna och i förekommande fall om de skall tillämpas retroaktivt.

3. Vid tillämpningen av denna artikel skall rådet på förslag från kommissionen fatta beslut med kvalificerad majoritet enligt artikel 16.4 och 16.5 [FEU].”

- 3 I artikel 82.2 i tjänsteföreskrifterna föreskrivs att när rådet enligt artikel 65.1 i tjänsteföreskrifterna beslutar att anpassa lönerna ska pensionerna anpassas på samma sätt.

- 4 I artikel 65a i tjänsteföreskrifterna anges att tillämpningsföreskrifter till artiklarna 64 och 65 i tjänsteföreskrifterna fastställs i bilaga XI till tjänsteföreskrifterna.
- 5 Bilaga XI, med rubriken "Regler för genomförande av artiklarna 64 och 65 i tjänsteföreskrifterna", innehåller flera kapitel. Det första kapitlet består av artiklarna 1–3 och har rubriken "Årlig översyn av lönenivån enligt artikel 65.1 i tjänsteföreskrifterna". Det fjärde kapitlet har rubriken "Utarbetande och upphävande av korrigeringskoefficienter (artikel 64 i tjänsteföreskrifterna)".
- 6 Artikel 1 i bilaga XI till tjänsteföreskrifterna ingår i avsnitt 1 kapitel 1 i bilagan. I den artikeln anges att med avseende på den översyn som föreskrivs i artikel 65.1 i tjänsteföreskrifterna ska Eurostat varje år före utgången av oktober månad utarbeta en rapport om förändringarna av levnadskostnaderna i Bryssel (Belgien) (internationellt index för Bryssel), förändringarna av levnadskostnaderna utanför Bryssel (ekonomiska pariteter och implicita index) och utvecklingen av köpkraften för lönerna för nationella tjänstemän i central statsförvaltning i åtta medlemsstater (särskilda indikatorer). I artikel 1 anges även hur Eurostat i samarbete med medlemsstaterna ska gå tillväga för att beräkna dessa förändringar.
- 7 Artikel 3 i bilaga XI till tjänsteföreskrifterna utgör den enda artikeln i avsnitt 2 (med rubriken "Närmare regler för den årliga anpassningen av lönerna och pensionerna") i kapitel 1 i bilaga XI. I denna artikel föreskrivs följande:
- "1. Enligt artikel 65.3 i tjänsteföreskrifterna skall rådet, på förslag av kommissionen och på grundval av de kriterier som föreskrivs i avsnitt 1 i denna bilaga, före utgången av varje år fatta beslut om anpassning av lönerna och pensionerna, med verkan från och med den 1 juli.
2. Anpassningen skall motsvara produkten av den särskilda indikatorn och det internationella indexet för Bryssel. Anpassningen skall fastställas som nettovärde i form av en enhetlig procentsats.
3. Beloppet av den anpassning som fastställs på så sätt skall i enlighet med nedanstående metod införas i grundlönetabellerna i artikel 66 i tjänsteföreskrifterna ...
- ...
5. Ingen korrigeringskoefficient skall tillämpas i Belgien och Luxemburg. Korrigeringskoefficienter
- a) för löner till unionstjänstemän som tjänstgör i andra medlemsstater och på vissa andra anställningsorter,
- b) ... för pensioner till unionstjänstemän som betalas ut i övriga medlemsstater, till den del som avser rättigheter som förvärvats före den 1 maj 2004,
- skall fastställas på grundval av förhållandet mellan de motsvarande ekonomiska pariteter som avses i artikel 1 i denna bilaga och de växelkurser som avses i artikel 63 i tjänsteföreskrifterna för de berörda länderna.
- Artikel 8 i denna bilaga skall tillämpas för retroaktiv tillämpning av korrigeringskoefficienter på anställningsorter med hög inflation.
- ..."
- 8 I artikel 8 i bilaga XI till tjänsteföreskrifterna anges vid vilken tidpunkt årliga och mellanliggande anpassningar av korrigeringskoefficienten får verkan när det gäller anställningsorter med en snabb ökning av levnadskostnaderna.

- 9 Kapitel 5 i bilaga XI till tjänsteföreskrifterna har rubriken ”Undantagsklausul”. Kapitlet består endast av artikel 10, som har följande lydelse:

”Om en allvarlig och plötslig försämring av den ekonomiska och sociala situationen inom unionen konstateras på grundval av objektiv information som tillhandahålls av kommissionen, skall kommissionen lägga fram lämpliga förslag för Europaparlamentet och rådet, som skall fatta beslut i enlighet med förfarandet i artikel 336 [FEUF].”

- 10 Enligt artikel 15.1 i bilaga XI till tjänsteföreskrifterna ska bestämmelserna i bilagan tillämpas från och med den 1 juli 2004 till och med den 31 december 2012.
- 11 I december 2010 uttalade Europeiska unionens råd att ”de senaste finansiella och ekonomiska kriserna som inträffat inom [unionen] och som har lett till betydande finanspolitiska anpassningar och ökad osäkerhet beträffande sysselsättningen i flera medlemsstater skapar en allvarlig och plötslig försämring av den ekonomiska och sociala situationen inom [unionen]”. Rådet bad Europeiska kommissionen att på grundval av artikel 10 i bilaga XI till tjänsteföreskrifterna och mot bakgrund av den objektiva information som kommissionen hade tillhandahållit i det avseendet i god tid lägga fram lämpliga förslag, så att Europaparlamentet och rådet skulle kunna behandla och anta dessa före utgången av år 2011 (dom av den 19 november 2013, kommissionen/rådet, C-63/12, EU:C:2013:752, punkt 12).
- 12 Kommissionen antog den 13 juli 2011 en rapport om undantagsklausulen (artikel 10 i bilaga XI till tjänsteföreskrifterna) (KOM(2011) 440 slutlig) som lades fram för rådet. Enligt denna rapport visade indikatorerna att Europeiska unionens ekonomi fortsatte att återhämta sig. I rapporten drogs slutsatsen att det inte hade inträffat någon allvarlig och plötslig försämring av den ekonomiska och sociala situationen inom unionen under referensperioden från den 1 juli 2010 (då den senaste årliga anpassningen av lönerna hade trätt i kraft) till mitten av maj 2011 (då de senaste uppgifterna hade gjorts tillgängliga) och att det inte var lämpligt att lägga fram något förslag i enlighet med artikel 10 i bilaga XI till tjänsteföreskrifterna. Undersökningen av rapporten av den 13 juli 2011 gav upphov till efterföljande diskussioner i rådet, vilka utmynnade i att rådet riktade en ny begäran till kommissionen om att denna skulle tillämpa nämnda artikel och i god tid lägga fram ett lämpligt förslag om anpassning av lönerna, så att parlamentet och rådet skulle kunna behandla och anta detta före utgången av år 2011 (dom av den 19 november 2013, kommissionen/rådet, C-63/12, EU:C:2013:752, punkterna 13–15).
- 13 Som svar på rådets begäran lade kommissionen fram meddelande KOM(2011) 829 slutlig av den 24 november 2011 som innehöll kompletterande upplysningar till rapporten av den 13 juli 2011 och bland annat byggde på den ekonomiska prognos för Europa som offentliggjorts av kommissionens generaldirektorat ”Ekonomi och finans” den 10 november 2011. I meddelandet om kompletterande upplysningar anförde kommissionen att nämnda prognos ”visar på en sämre utveckling jämfört med den prognos som lades fram i våras, både när det gäller de ekonomiska och sociala indikatorerna och den turbulens som den europeiska ekonomin för närvarande upplever”. Enligt kommissionen talade emellertid en rad omständigheter för att unionen inte stod inför en extraordinär situation, i den mening som avses i artikel 10 i bilaga XI till tjänsteföreskrifterna, som motiverade några åtgärder utöver den minskning av köpkraften som följde av den ”normala” metoden i artikel 3 i bilaga XI. Kommissionen angav att den följaktligen inte kunde ge klartecken till att tillämpa undantagsklausulen utan att bryta mot artikel 10 i bilaga XI. Samma dag lade kommissionen fram ett förslag till rådets förordning om anpassning med verkan från och med den 1 juli 2011 av löner och pensioner för tjänstemän och övriga anställda i unionen och av de på dessa löner och pensioner tillämpliga korrigeringskoefficienterna (KOM(2011) 820 slutlig), som innehöll en redogörelse för skälen till förslaget (nedan kallat förslaget från november 2011 om anpassning av lönerna). Den föreslagna anpassningen av lönerna på grundval av den ”normala” metoden i artikel 3 i bilaga XI var 1,7 procent (dom av den 19 november 2013, kommissionen/rådet, C-63/12, EU:C:2013:752, punkterna 16 och 17).

- 14 Den 13 december 2011 lade kommissionen för parlamentet och rådet fram ett förslag till parlamentets och rådets förordning om ändring av tjänsteföreskrifterna (nedan kallat förslaget från december 2011 om ändring av tjänsteföreskrifterna).
- 15 Den 19 december 2011 antog rådet beslut 2011/866/EU om kommissionens förslag till rådets förordning om anpassning med verkan från och med den 1 juli 2011 av löner och pensioner för tjänstemän och övriga anställda i Europeiska unionen och av de på dessa löner och pensioner tillämpliga korrigeringskoefficienterna (EUT L 341, 2011, s. 54), genom vilket det beslutade att inte anta förslaget från november 2011 om anpassning av lönerna.
- 16 Den 3 februari 2012 väckte kommissionen talan om ogiltigförklaring av beslut 2011/866 (mål C-63/12). Den skickade även en skrivelse till rådets ordförandeskap daterad den 25 januari 2012, vilken registrerades av rådets generalsekretariat den 20 februari 2012. I denna skrivelse uppmanade kommissionen, med stöd av artikel 265 FEUF, rådet att anta förslaget från november 2011 om anpassning av lönerna inom två månader från mottagandet av skrivelsen. Rådet ”noterade” kommissionens skrivelse.
- 17 Den 26 april 2012 väckte kommissionen talan med stöd av artikel 265 FEUF med yrkande om att domstolen skulle fastställa att rådet hade underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt tjänsteföreskrifterna genom att inte anta förslaget från november 2011 om anpassning av lönerna (mål C-196/12).
- 18 Den 9 februari 2013 väckte rådet, å sin sida, talan om, i första hand, ogiltigförklaring av kommissionens meddelande av den 24 november 2011, i den del meddelandet innebar att kommissionen slutgiltigt vägrat att lägga fram lämpliga förslag för parlamentet och rådet enligt artikel 10 i bilaga XI till tjänsteföreskrifterna, och av förslaget från november 2011 om anpassning av lönerna samt, i andra hand, fastställande enligt artikel 265 FEUF av att kommissionen i strid med fördragen hade underlåtit att lägga fram lämpliga förslag för parlamentet och rådet med stöd av artikel 10 i bilaga XI (mål C-66/12).
- 19 Den 23 oktober 2013 antog parlamentet och rådet till följd av en trepartsdialog förslaget från december 2011 om ändring av tjänsteföreskrifterna. Förslaget antogs genom förordning (EU, Euratom) nr 1023/2013 om ändring av tjänsteföreskrifterna för tjänstemän i Europeiska unionen och anställningsvillkoren för övriga anställda i Europeiska unionen (EUT L 287, 2013, s. 15), och därigenom infördes i bilaga XI till tjänsteföreskrifterna en ny metod för den årliga anpassning av löner som föreskrivs i artikel 65.1 i tjänsteföreskrifterna.
- 20 I artikel 19 i bilaga XIII till tjänsteföreskrifterna, i deras lydelse enligt förordning nr 1023/2013, föreskrivs emellertid att artiklarna 63–65, 82 och 83a i tjänsteföreskrifterna, bilagorna XI och XII till dessa samt artiklarna 20.1, 64, 92 och 132 i anställningsvillkoren för övriga anställda såsom de var i kraft före den 1 november 2013, det vill säga bestämmelserna om anpassning av lönerna och pensionerna för tjänstemän och övriga anställda i unionen, ska fortsätta att vara i kraft för de anpassningar som krävs för att i enlighet med artikel 266 FEUF följa domar från domstolen om tillämpning av dessa artiklar.
- 21 Den 19 november 2013 ogillade domstolen kommissionens talan i målen C-63/12 och C-196/12 och konstaterade att det följaktligen saknades anledning att döma i saken såvitt avsåg den talan som väckts av rådet i mål C-66/12 (dom av den 19 november 2013, rådet/kommissionen, C-66/12, EU:C:2013:751, dom av den 19 november 2013, kommissionen/rådet, C-63/12, EU:C:2013:752, och dom av den 19 november 2013, kommissionen/rådet, C-196/12, EU:C:2013:753).

- 22 Den 29 november 2013 informerade kommissionen de representativa fackföreningarna och yrkessammanslutningarna om att ett möte för dialog mellan arbetsmarknadens parter skulle hållas den 2 december 2013 rörande domen av den 19 november 2013, rådet/kommissionen (C-66/12, EU:C:2013:751), domen av den 19 november 2013, kommissionen/rådet (C-63/12, EU:C:2013:752), och domen av den 19 november 2013, kommissionen/rådet (C-196/12, EU:C:2013:753).
- 23 Den 9 december 2013 informerade kommissionens vice ordförande, som var ansvarig för administrationen, personalföreträdarna om att han i samförstånd med ordföranden avsåg att för kollegiet föreslå en anpassning av lönerna på 0,9 procent för 2011, med verkan från och med den 1 juli 2011, och 0,9 procent för 2012, med verkan från och med den 1 juli 2012.
- 24 Den 10 december 2013 informerade kommissionen personalföreträdarna om att den samma dag, i enlighet med artikel 10 i bilaga XI till tjänsteföreskrifterna, hade lagt fram förslag till förordningar för parlamentet och rådet om en anpassning av lönerna och pensionerna för tjänstemän och övriga anställda i unionen på 0,9 procent för 2011, med verkan från och med den 1 juli 2011, och på 0,9 procent för 2012, med verkan från och med den 1 juli 2012.
- 25 Till följd av ett informationsmöte som hade anordnats av kommissionens vice ordförande angav den centrala personalkommittén i ett uttalande av den 17 december 2013 riktat till kommissionskollegiet att den motsatte sig de förslag till förordningar som avses i punkt 24 ovan, eftersom den ansåg att de siffror som angavs i dem var fullständigt godtyckliga, inte grundade sig på exakt statistik eller objektiva uppgifter och inte vilade på en teknisk grund.
- 26 Genom skrivelser av den 18 december 2013 och den 26 februari 2014 informerade sökandena, Association des fonctionnaires indépendants pour la défense de la fonction publique européenne (TAO-AFI) och Syndicat des fonctionnaires internationaux et européens – Section du Parlement européen (SFIE-PE), parlamentets talman om att de motsatte sig kommissionens nya förslag, med motiveringen att det inte vilade på en verifierbar beräkningsmetod och grundade sig på lämplighetsöverväganden.
- 27 Genom ett internt e-postmeddelande av den 19 december 2013 informerade kommissionens generaldirektör för personal, Irene Souka, kommissionens personal bland annat om att kommissionen har en i lag föreskriven skyldighet att överlämna nya förslag till parlamentet och rådet om anpassningar av lönerna för åren 2011 och 2012 och att det i dessa förslag föreskrevs en anpassning på 0,9 procent för 2011, med verkan från och med den 1 juli 2011, och på 0,9 procent för 2012, med verkan från och med den 1 juli 2012. I e-postmeddelandet angavs också att parlamentets utskott för rättsliga frågor hade gett förslagen sitt stöd den 16 december 2013 och att de skulle överlämnas till rådet i början av 2014.
- 28 Genom en skrivelse av den 22 januari 2014 svarade Irene Souka på ett öppet brev daterat den 25 november 2013 och ett e-postmeddelande av den 13 januari 2014, vilka en fackförening hade riktat till Maroš Šefčovič, kommissionens vice ordförande. I denna skrivelse erinrade hon bland annat om att två möten för dialog mellan arbetsmarknadens parter hade anordnats innan kommissionens förslag om anpassning av lönerna lades fram för parlamentet och rådet, nämligen ett åsiktsutbyte som hade hållits den 2 december 2013 med alla fackföreningar och yrkessammanslutningar om de olika alternativ som stod till kommissionens förfogande mot bakgrund av domen av den 19 november 2013, kommissionen/rådet (C-63/12, EU:C:2013:752), och en presentation som Maroš Šefčovič höll för alla fackföreningar och yrkessammanslutningar den 9 december 2013 avseende den strategi som kommissionen avsåg att tillämpa i frågan.
- 29 Den 4 mars 2014 ägde en trepartsförhandling rum mellan parlamentet, rådet och kommissionen avseende förslaget. Förhandlingen resulterade i en överenskommelse om den årliga anpassningen av lönerna och pensionerna för tjänstemän och övriga anställda i EU för åren 2011 och 2012.

30 Genom ett e-postmeddelande av den 7 mars 2014 informerade kommissionen sökandena om att i enlighet med den överenskommelse som nåtts genom trepartsförhandlingen den 4 mars 2014 skulle de årliga anpassningarna uppgå till 0 procent för 2011, med verkan från och med den 1 juli 2011, och till 0,8 procent för 2012, med verkan från och med den 1 juli 2012. Kommissionen angav att denna överenskommelse var ett resultat av intensiva förhandlingar med parlamentet och rådet till följd av domen av den 19 november 2013, kommissionen/rådet (C-63/12, EU:C:2013:752), och dessutom överensstämde med kommissionens önskan att snabbt komma fram till en rimlig överenskommelse om alla frågor rörande den årliga anpassningen av lönerna. Kommissionen angav vidare att även om dess ursprungliga förslag innebar en anpassning på 0,9 procent för 2011 och på 0,9 procent för 2012, hade den varit tvungen att beakta rådets mandat, som bestod i en anpassning med 0 procent för 2011 och med 0 procent för 2012, samt det utrymme för skönsmässig bedömning som parlamentet och rådet tillerkändes i domstolens dom.

31 Den 11 mars 2014 antog parlamentet vid plenarsammanträde sin ståndpunkt om en kompromisstext som man kommit fram till genom trepartsförhandlingarna den 4 mars 2014 och som innebar att anpassningen av lönerna och pensionerna skulle vara 0 procent för 2011 och 0,8 procent för 2012 och att lönerna och pensionerna skulle frysas för åren 2013 och 2014. Den 16 april 2014 godkände rådet parlamentets ståndpunkt, och i enlighet med artikel 294.4 FEUF antogs Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 422/2014 och (EU) nr 423/2014 om anpassning med verkan från och med den 1 juli 2011 respektive den 1 juli 2012 av lönerna och pensionerna för tjänstemän och övriga anställda i Europeiska unionen och av de på dessa löner och pensioner tillämpliga korrigeringskoefficienterna (EUT L 129, 2014, s. 5 respektive s. 12) (nedan kallade de angripna förordningarna).

32 Skälen i förordning nr 422/2014 har följande lydelse:

”(1) I sin dom i mål C-63/12, kommissionen mot rådet, klargjorde [domstolen] att institutionerna är skyldiga att varje år besluta om anpassningen av lönerna, antingen genom att göra en ’matematisk’ anpassning enligt metoden i artikel 3 i bilaga XI till tjänsteföreskrifterna eller genom att avvika från denna matematiska beräkning i enlighet med artikel 10 i bilaga XI till tjänsteföreskrifterna.

(2) Syftet med artikel 19 i bilaga XIII till tjänsteföreskrifterna, senast ändrade genom [förordning nr 1023/2013], är att göra det möjligt för institutionerna att vidta nödvändiga åtgärder för att lösa sina tvister gällande 2011 och 2012 års anpassningar av löner och pensioner i enlighet med en dom från domstolen, med vederbörligt beaktande av de anställdas berättigade förväntningar på att institutionerna varje år ska besluta om anpassningen av deras löner och pensioner.

(3) För att följa domstolens dom i mål C-63/12, där rådet konstaterar att det föreligger en allvarlig och plötslig försämring av den ekonomiska och sociala situationen inom unionen, ska kommissionen lägga fram ett förslag enligt förfarandet i [artikel 336 FEUF] för att involvera [parlamentet] i lagstiftningsprocessen. Den 4 november 2011 konstaterade rådet att den finansiella och ekonomiska kris som pågår inom unionen och som medför betydande finanspolitiska korrigeringar i de flesta medlemsstater utgjorde en allvarlig och plötslig försämring av den ekonomiska och sociala situationen inom unionen. Således begärde rådet att kommissionen, i enlighet med [artikel 241 FEUF], skulle tillämpa artikel 10 i bilaga XI till tjänsteföreskrifterna och lägga fram ett lämpligt förslag till löneanpassning.

(4) Domstolen har bekräftat att [parlamentet] och rådet i enlighet med undantagsklausulen har stort utrymme för skönsmässig bedömning när det gäller anpassningen av löner och pensioner. Uppgifter om den ekonomiska och sociala situationen för perioden från och med den 1 juli 2010 till och med den 31 december 2011, såsom den finansiella och ekonomiska kris som drabbade ett antal medlemsstater hösten 2011 och som orsakade en omedelbar försämring av den ekonomiska och sociala situationen inom unionen och ledde till betydande makroekonomiska anpassningar,

den höga arbetslösheten och de stora underskotten i de offentliga finanserna och de höga skuldnivåerna i unionen, gör det lämpligt att fastställa anpassningen av löner och pensioner i Belgien och Luxemburg till 0 % för 2011. Den anpassningen är en del av en övergripande strategi för att avgöra tvisterna om 2011 och 2012 års anpassningar av löner och pensioner vilken även inbegriper en anpassning på 0,8 % för 2012.

- (5) Under en tidsperiod på fem år (2010–2014) kommer anpassningen av lönerna och pensionerna för tjänstemän och övriga anställda i [unionen] därför att vara följande: År 2010 ledde tillämpningen av metoden i artikel 3 i bilaga XI till tjänsteföreskrifterna till en anpassning på 0,1 %. För åren 2011 och 2012 leder den övergripande strategin för att avgöra tvisterna om 2011 och 2012 års anpassningar av löner och pensioner till en anpassning på 0 respektive 0,8 %. Vidare beslutades det, som en del av den politiska kompromissen om reformen av tjänsteföreskrifterna och anställningsvillkoren för övriga anställda, att frysa löner och pensioner för åren 2013 och 2014.”

33 Skälen i förordning nr 423/2014 har följande lydelse:

- ”(1) I sin dom i mål C-63/12, kommissionen mot rådet, klargjorde [domstolen] att institutionerna är skyldiga att varje år besluta om anpassningen av lönerna, antingen genom att göra en 'matematisk' anpassning enligt metoden i artikel 3 i bilaga XI till tjänsteföreskrifterna eller genom att avvika från denna matematiska beräkning i enlighet med artikel 10 i bilaga XI till tjänsteföreskrifterna.
- (2) Syftet med artikel 19 i bilaga XIII till tjänsteföreskrifterna, senast ändrade genom [förordning nr 1023/2013], är att göra det möjligt för institutionerna att vidta nödvändiga åtgärder för att lösa sina tvister gällande 2011 och 2012 års anpassningar av löner och pensioner i enlighet med en dom från domstolen, med vederbörligt beaktande av de anställdas berättigade förväntningar på att institutionerna varje år ska besluta om anpassningen av deras löner och pensioner.
- (3) För att följa domstolens dom i mål C-63/12, där rådet konstaterar att det föreligger en allvarlig och plötslig försämring av den ekonomiska och sociala situationen inom unionen, ska kommissionen lägga fram ett förslag enligt förfarandet i [artikel 336 FEUF] för att involvera [parlamentet] i lagstiftningsprocessen. Den 25 oktober 2012 konstaterade rådet att kommissionens bedömning enligt dess rapport om undantagsklausulen inte återspeglade den allvarliga och plötsliga försämringen av den ekonomiska och sociala situationen i unionen under 2012 som offentliga objektiva ekonomiska uppgifter pekade på. Således anmodade rådet kommissionen att i enlighet med artikel 10 i bilaga XI till tjänsteföreskrifterna lägga fram ett lämpligt förslag till anpassning av lönerna för 2012.
- (4) Domstolen har bekräftat att [parlamentet] och rådet i enlighet med undantagsklausulen har stort utrymme för skönsässig bedömning när det gäller anpassningen av löner och pensioner. Uppgifter om den ekonomiska och sociala situationen för perioden från och med den 1 juli 2011 till och med den 31 december 2012, såsom efterverkningarna av den ekonomiska nedgången hösten 2011, som ledde till en ekonomisk nedgång i unionen och en försämrad social situation, liksom en fortsatt hög arbetslöshet och stora underskott i de offentliga finanserna och höga skuldnivåer i unionen, gör det lämpligt att fastställa anpassningen av löner och pensioner i Belgien och Luxemburg till 0,8 % för 2012. Den anpassningen är en del av en övergripande strategi för att avgöra tvisterna om 2011 och 2012 års anpassningar av löner och pensioner vilken även inbegriper en anpassning på 0 % för 2011.
- (5) Under en tidsperiod på fem år (2010–2014) kommer anpassningen av lönerna och pensionerna för tjänstemän och övriga anställda i [unionen] därför att vara följande: År 2010 ledde tillämpningen av metoden i artikel 3 i bilaga XI till tjänsteföreskrifterna till en anpassning på 0,1 %. För åren 2011 och 2012 leder den övergripande strategin för att avgöra tvisterna om 2011

och 2012 års anpassningar av löner och pensioner till en anpassning på 0 respektive 0,8 %. Vidare beslutades det, som en del av den politiska kompromissen om reformen av tjänsteföreskrifterna och anställningsvillkoren för övriga anställda, att frysa löner och pensioner för åren 2013 och 2014.”

Förfarandet och parternas yrkanden

- 34 Sökandena har väckt förevarande talan genom en ansökan som inkom till tribunalens kansli den 16 juni 2014.
- 35 Genom handling som inkom till tribunalens kansli den 10 september 2014 ansökte kommissionen om att få intervensera till stöd för parlamentets och rådets yrkanden.
- 36 Genom handlingar som inkom till tribunalens kansli den 17 september 2014 har parlamentet och rådet var för sig framställt en invändning om rättegångshinder enligt artikel 114.1 i tribunalens rättegångsregler av den 2 maj 1991.
- 37 Den 31 oktober 2014 yttrade sig sökandena över parlamentets och rådets respektive invändningar om rättegångshinder.
- 38 Tribunalen beslutade den 25 februari 2015 att invändningarna om rättegångshinder ska prövas i samband med att talan prövas i sak.
- 39 Parlamentet och rådet ingav sina svaromål den 14 april 2015.
- 40 Genom beslut av ordföranden på tribunalens åttonde avdelning av den 15 april 2015 tilläts kommissionen intervensera.
- 41 Kommissionen ingav sin interventionsinlaga den 29 maj 2015.
- 42 Den 20 juli 2015 inkom sökandena med sina synpunkter på kommissionens interventionsinlaga.
- 43 Den 22 januari 2016 ställde tribunalen flera frågor till parterna inom ramen för de åtgärder för processledning som föreskrivs i artikel 89.3 a och b i rättegångsreglerna. Parterna svarade på åtgärden för processledning den 8 februari 2016.
- 44 Sökandena har yrkat att tribunalen ska
- ogiltigförklara de angripna förordningarna, och
  - förplikta parlamentet och rådet att ersätta rättegångskostnaderna.
- 45 Parlamentet och rådet har med stöd av kommissionen yrkat att tribunalen ska
- avvisa talan,
  - i andra hand ogilla talan, och
  - förplikta sökandena att ersätta rättegångskostnaderna.

Rättslig bedömning

46 Sökandena har till stöd för sin talan åberopat en enda grund, som avser att väsentliga formföreskrifter har åsidosatts genom de angripna förordningarna, eftersom parlamentet och rådet inte iakttog sökandenas processuella rättigheter enligt bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/14/EG av den 11 mars 2002 om inrättande av en allmän ram för information till och samråd med arbetstagare i Europeiska gemenskapen (EGT L 80, 2002, s. 29), bestämmelserna i artiklarna 9.3, 10, 10a, 10b, 10c, 24b och 55 i tjänsteföreskrifterna och artikel 1 i bilaga II till dessa, i deras lydelse enligt förordning nr 1023/2013, samt bestämmelserna i ramavtalet av den 12 juli 1990 och ramavtalet av den 18 december 2008, vilka har ingåtts av parlamentet respektive kommissionen med flera fackföreningar och yrkessammanslutningar. Nämnade bestämmelser garanterar de sistnämndas utövande av den rätt till information och samråd som fastställs i artiklarna 27 och 28 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och i artikel 154 FEUF.

Upptagande till prövning

47 Parlamentet och rådet har båda gjort gällande att talan om ogiltigförklaring ska avvisas, dels eftersom de angripna förordningarna har antagits i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet och således ingår i kategorin lagstiftningsakter med allmän giltighet, avseende vilka det i artikel 263 fjärde stycket FEUF anges att talan om ogiltigförklaring som väckts av fysiska eller juridiska personer får tas upp till prövning under förutsättning att akten direkt och personligen berör dem, vilket inte är uppfyllt i förevarande fall, dels eftersom sökandena inte uppfyller villkoren i rättspraxis om upptagande till prövning av en talan om ogiltigförklaring som har väckts av en sammanslutning.

48 Kommissionen har instämt i parlamentets och rådets argumentation.

49 Sökandena har hävdats att de uppfyller villkoret att vara direkt och personligen berörda i den mening som avses i artikel 263 fjärde stycket FEUF. De berörs direkt av de angripna förordningarna, eftersom de som en omedelbar effekt av förordningarna har berövats den rätt till samråd och förhandling som fastställs i artiklarna 27 och 28 i stadgan om de grundläggande rättigheterna och som de i egenskap av erkända fackföreningar kan göra gällande på grundval av bestämmelserna i direktiv 2002/14, bestämmelserna i artiklarna 9.3, 10, 10a, 10b, 10c, 24b och 55 i tjänsteföreskrifterna och artikel 1 i bilaga II till dessa, i deras lydelse enligt förordning nr 1023/2013, samt bestämmelserna i ramavtalet av den 12 juli 1990, vilket ingåtts mellan fackföreningarna och parlamentet, och ramavtalet av den 18 december 2008, vilket ingåtts mellan fackföreningarna och kommissionen. De berörs dessutom personligen av de angripna förordningarna i egenskap av företrädare för unionens personal, vilket utmärker dem i förhållande till alla andra personer. De individualiseras även på grund av att de erkänns som officiella förhandlingspartner i ramavtalet av den 12 juli 1990 och ramavtalet av den 18 december 2008.

50 Sökandena har hävdats att de dessutom har rätt att väcka talan på grundval av rättspraxis om upptagande till prövning av en talan om ogiltigförklaring som har väckts av en sammanslutning. De har angett att enligt denna rättspraxis berörs de i egenskap av erkända förhandlingspartner direkt och personligen av de angripna förordningarna, eftersom dessa förordningar har rättsliga verkningar som avsevärt kan ändra deras rättsliga ställning som arbetsmarknadsparter.

51 Sökandena har även invänt mot kommissionens argumentation att de inte har några rättigheter enligt ramavtalet av den 18 december 2008, eftersom de inte uppfyller de krav på representativitet som fastställs i ramavtalet. De har betonat att till skillnad från SFIE-PE är SFIE-section Commission inte part i förevarande mål, vilket innebär att kommissionens argument att SFIE-section Commission inte uppfyller kraven på representativitet saknar relevans. De har vidare gjort gällande att TAO-AFI inte

har erhållit något meddelande från kommissionen om ett eventuellt upphävande av TAO-AFI:s rättigheter enligt nämnda ramavtal, såsom det krävs enligt artikel 11 i ramavtalet, och att TAO-AFI i vart fall är medlem i fackförbundet PLUS, som är en representativ grupp av fackföreningar.

- 52 Tribunalen erinrar om att såsom parlamentet och rådet helt korrekt har gjort gällande antogs de angripna förordningarna i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet på grundval av artikel 336 FEUF.
- 53 De angripna förordningarna ingår således i kategorin lagstiftningsakter med allmän giltighet, avseende vilka det i artikel 263 fjärde stycket FEUF anges att talan om ogiltigförklaring som väckts av fysiska eller juridiska personer får tas upp till prövning på det villkoret att akten direkt och personligen berör dem (se, för ett liknande resonemang, dom av den 3 oktober 2013, Inuit Tapiriit Kanatami m.fl./parlamentet och rådet, C-583/11 P, EU:C:2013:625, punkterna 56–60).
- 54 Tvärtemot vad sökandena hävdade i punkt 10 i ansökan kan den omständigheten, förutsatt att den kan styrkas, att de hade rätt till information och samråd om det förslag om anpassning av lönerna och pensionerna som kommissionen lade fram för parlamentet och rådet och som ledde till att de angripna förordningarna antogs dock inte bevisa att de berörs direkt av nämnda förordningar.
- 55 Det ska erinras om att enligt fast rättspraxis kan emellertid en talan om ogiltigförklaring som väckts av en sammanslutning, oavsett om det rör sig om en fackförening eller en yrkessammanslutning eller grupper av sådana, tas upp till prövning i tre fall: för det första, när en branschsammanslutning i en rättslig bestämmelse uttryckligen har getts ett antal processuella rättigheter, för det andra när sammanslutningen företräder intressena hos medlemmar som själva har rätt att väcka talan och, för det tredje, när sammanslutningen individualiseras på grund av att dess egna intressen i egenskap av sammanslutning berörs, exempelvis när dess ställning som förhandlingspartner har påverkats av den rättsakt som begärs ogiltigförklarad (se, för ett liknande resonemang, beslut av den 8 september 2005, Lorte m.fl./rådet, T-287/04, EU:T:2005:304, punkt 64 och där angiven rättspraxis, och beslut av den 3 april 2014, CFE-CGC France Télécom-Orange/kommissionen, T-2/13, ej publicerat, EU:T:2014:226, punkterna 27–31).
- 56 Sökandena har inte hävdad att de företräder intressena hos medlemmar, det vill säga tjänstemän och övriga anställda i unionen, som själva skulle ha rätt att väcka talan, utan har hävdad att de har rätt att väcka talan dels eftersom de angripna förordningarna berör deras egna intressen, dels eftersom rådet och parlamentet har åsidosatt deras processuella rättigheter.

Huruvida sökandenas egna intressen berörs

- 57 Det ska erinras om att enligt rättspraxis kan en organisation som har bildats för att tillvarata kollektiva intressen för en viss krets av rättssubjekt inte anses beröras direkt och personligen av en rättsakt som inverkar på kretsens allmänna intressen (dom av den 18 mars 1975, Union syndicale-Service public européen m.fl./rådet, 72/74, EU:C:1975:43, punkt 17).
- 58 Det ska även erinras om att enbart den omständigheten att organisationer som företräder personalen har deltagit i förhandlingarna inför antagandet av de angripna förordningarna inte räcker för att ändra karaktären av deras eventuella rätt att väcka talan mot dessa förordningar enligt artikel 263 FEUF (se, för ett liknande resonemang, dom av den 18 mars 1975, Union syndicale-Service public européen m.fl./rådet, 72/74, EU:C:1975:43, punkt 19).
- 59 Det ankommer följaktligen på sökandena att bevisa att de individualiseras på grund av att deras egna intressen i egenskap av fackföreningar berörs av de angripna förordningarna.

- 60 I förevarande fall har sökandena endast gjort gällande att eftersom de angripna förordningarna har bindande rättsliga verkningar, har de påverkat den ställning som förhandlingspartner som sökandena i egenskap av personalföreträdare tillerkänns i ramavtalet av den 12 juli 1990 och ramavtalet av den 18 december 2008.
- 61 Det måste således konstateras att sökandena inte har bevisat att deras egna intressen berörs av de angripna förordningarna i den mening som avses i den rättspraxis som anges i punkt 55 ovan.

Huruvida det finns en rättslig bestämmelse som uttryckligen ger branschsammanlutningar en rad processuella rättigheter

- 62 Sökandena har genom sin enda grund gjort gällande att de processuella garantier som föreskrivs i bestämmelserna i direktiv 2002/14, artiklarna 9.3, 10, 10a, 10b, 10c, 24b och 55 i tjänsteföreskrifterna, artikel 1 i bilaga II till dessa, ramavtalet av den 18 december 2008 och ramavtalet av den 12 juli 1990, och vilka syftar till att fackföreningar och yrkessammanslutningar ska kunna utöva den rätt till information och samråd som fastställs i artiklarna 27 och 28 i stadgan om de grundläggande rättigheterna och i artikel 154 FEUF, inte har iakttagits i samband med antagandet av de angripna förordningarna, vilket utgör ett åsidosättande av de väsentliga formföreskrifter som föreskrivs i sistnämnda artiklar.
- 63 Parlamentet och rådet har hävdats att sökandena inte åtnjuter några processuella garantier inom ramen för den anpassning av lönerna som föranledde antagandet av de angripna förordningarna. Enligt parlamentet har sökandena således inga processuella rättigheter som följer direkt av artikel 336 FEUF och inte heller av artiklarna 27 och 28 i stadgan om de grundläggande rättigheterna. Sökandena har inte heller några processuella rättigheter som följer av de bestämmelser i tjänsteföreskrifterna som de har åberopat. Exempelvis finns i artikel 9.3 i tjänsteföreskrifterna inte någon hänvisning till fackföreningar och yrkessammanslutningar, utan den avser enbart personalkommitténs befogenheter.
- 64 Vad gäller artikel 10 i tjänsteföreskrifterna, där det föreskrivs att kommittén för tjänsteföreskrifterna ska höras om alla förslag till översyn av tjänsteföreskrifterna, är den inte tillämplig i förevarande fall, eftersom de angripna förordningarna enligt parlamentet och rådet endast utgör en enkel ändring av tjänsteföreskrifterna och inte en "översyn" av dem. Detta framgår särskilt av formuleringen "årlig översyn [granskning] av lönenivån" i artiklarna 64 och 65 i tjänsteföreskrifterna och bilaga XI till tjänsteföreskrifterna, vilken innehåller tillämpningsföreskrifter till dessa bestämmelser. Även om det var lagstiftarens vilja att förslag till ändringar av de grundläggande reglerna i tjänsteföreskrifterna skulle vara föremål för förfarandet i artikel 10 i tjänsteföreskrifterna, är detta enligt parlamentet och rådet inte fallet vad gäller ändringar av tjänsteföreskrifterna i samband med anpassningen av lönerna. Detta gäller även artikel 10a och artikel 10b i tjänsteföreskrifterna, som också avser sådana förslag till översyn av tjänsteföreskrifterna som avses i artikel 10 i tjänsteföreskrifterna.
- 65 Även för det fall att artikel 10 i tjänsteföreskrifterna skulle vara tillämplig innehåller den inga processuella rättigheter för fackföreningar och yrkessammanslutningar, utan rättigheterna i fråga är förbehållna kommittén för tjänsteföreskrifterna. Inte heller artiklarna 10b och 10c i tjänsteföreskrifterna innehåller några sådana rättigheter. Parlamentet och rådet har således betonat att inom ramen för det samråd som förslag till översyn av tjänsteföreskrifterna kan vara föremål för enligt artikel 10b ska fackföreningarna och yrkessammanslutningarna agera utan att det påverkar personalkommittéernas befogenheter enligt tjänsteföreskrifterna. De har även påpekat att enligt artikel 10c får de avtal som en institution kan ingå med fackföreningar och yrkessammanslutningar "inte strida mot tjänsteföreskrifterna eller några budgetåtaganden, eller påverka den berörda institutionens arbete". I annat fall skulle, enligt parlamentet och rådet, endast tjänstemän anställda vid de institutioner som har ingått sådana avtal och som har deltagit vid antagandet av de angripna förordningarna kunna göra gällande sådana processuella rättigheter, vilket skulle leda till diskriminering av de unionstjänstemän som är anställda av andra institutioner.

- 66 Enligt parlamentet och rådet har tillämpningsområdet för direktiv 2002/14, som sökandena också har åberopat, inget samband med förfarandet för anpassning av lönerna för tjänstemän i unionen.
- 67 Kommissionen har hävdats att sökandena inte heller åtnjuter några processuella garantier enligt ramavtalet av den 18 december 2008, eftersom de inte är representativa fackföreningar eller yrkessammanslutningar i den mening som avses i det ramavtalet.
- 68 Tribunalen påpekar härvidlag inledningsvis att artikel 154.2–154.4 FEUF, som sökandena har åberopat, enbart innehåller bestämmelser om kommissionens utövande av sin initiativrätt inom ramen för unionens genomförande av sina befogenheter inom det socialpolitiska området, såsom detta definieras i artikel 153 FEUF. I artikel 154 FEUF föreskrivs således att kommissionen innan den lägger fram socialpolitiska förslag ska samråda med arbetsmarknadens parter om den möjliga inriktningen av en unionsåtgärd, och att kommissionen, om den finner att en unionsåtgärd är önskvärd, ska samråda med arbetsmarknadens parter om det planerade förslaget innehåll. Detta samråd kan eventuellt utgöra ett tillfälle för arbetsmarknadens parter att meddela kommissionen att de önskar ingå ett avtal med varandra på unionsnivå i enlighet med det förfarande som föreskrivs i artikel 155 FEUF. Det måste således konstateras att i artikel 154 FEUF fastställs inte en allmän rätt till information och samråd för fackföreningar.
- 69 Det ska även erinras om att den omständigheten att en person på ett eller annat sätt deltar i det förfarande som leder till antagandet av en unionsrättsakt individualiserar denna person med avseende på rättsakten i fråga enbart när vissa processuella garantier har föreskrivits för denna person i den tillämpliga unionslagstiftningen. Om det inte finns någon bestämmelse om motsatsen, innebär varken förfarandet för beredning av rättsakter med allmän giltighet, eller rättsakterna i sig att det enligt unionsrättens allmänna principer, som till exempel rätten till samråd och information, krävs att de berörda personerna deltar, eftersom det antas att deras intressen företräds av de politiska instanser som antar rättsakterna (dom av den 2 mars 2010, Arcelor/parlamentet och rådet, T-16/04, EU:T:2010:54, punkt 119).
- 70 I artiklarna 27 och 28 i stadgan om de grundläggande rättigheterna, som sökandena också har åberopat, fastställs rätten till information och samråd för arbetstagare i företag respektive förhandlingsrätten och rätten till kollektiva åtgärder. Det ska påpekas att enligt rättspraxis kan dessa bestämmelser tillämpas i förhållandet mellan unionsinstitutionerna och deras personal, såsom det följer av domen av den 19 september 2013, omprövning kommissionen/Strack (C-579/12 RX-II, EU:C:2013:570). Enligt ordalydelsen i dessa bestämmelser är emellertid utövandet av de rättigheter som fastställs i dem begränsat till de fall och de villkor som föreskrivs i unionsrätten.
- 71 Det ska således prövas huruvida det i de unionsrättsliga bestämmelser som sökandena har åberopat utöver artiklarna 27 och 28 i stadgan om de grundläggande rättigheterna föreskrivs processuella rättigheter som sökandena kunde göra gällande vid tidpunkten för antagandet av de angräpningsförordningarna.
- 72 Sökandena har till stöd för sin argumentation för det första åberopat direktiv 2002/14. Tribunalen erinrar om att det av fast rättspraxis följer att eftersom direktiv riktar sig till medlemsstaterna och inte till unionens institutioner och organ, kan bestämmelserna i nämnda direktiv följaktligen inte i sig anses innebära några skyldigheter för institutionerna i deras förhållande till sin personal (se, för ett liknande resonemang, dom av den 9 september 2003, Rinke, C-25/02, EU:C:2003:435, punkt 24, och dom av den 21 maj 2008, Belfass/rådet, T-495/04, EU:T:2008:160, punkt 43).
- 73 Som det tidigare har fastslagits utesluter emellertid inte den omständigheten att ett direktiv som sådant inte är bindande för institutionerna att de regler och principer som uppställs i detta direktiv likväl kan åberopas mot institutionerna när de endast utgör specifika uttryck för grundläggande regler i fördraget och allmänna rättsprinciper som nämnda institutioner är direkt skyldiga att iaktta (se, för ett liknande

resonemang, dom av den 9 september 2003, Rinke, C-25/02, EU:C:2003:435, punkterna 25–28, dom av den 21 september 2011, Adjemian m.fl./kommissionen, T-325/09 P, EU:T:2011:506, punkt 56, och dom av den 30 april 2009, Aayhan m.fl./parlamentet, F-65/07, EU:F:2009:43, punkt 113).

- 74 På samma sätt kan ett direktiv även binda en institution när denna inom ramen för sin organisatoriska självständighet och inom tjänsteföreskrifternas gränser avsett att fullgöra en särskild förpliktelse som följer av ett direktiv eller när en intern tillämpningsrättsakt med allmän giltighet uttryckligen hänvisar till åtgärder som har beslutats av unionslagstiftaren med tillämpning av fördragen. Slutligen måste institutionerna, i enlighet med den lojalitetsplikt som åligger dem, i sitt agerande som arbetsgivare beakta lagstiftning som har antagits på unionsnivå (dom av den 30 april 2009, Aayhan m.fl./parlamentet, F-65/07, EU:F:2009:43, punkterna 116–119).
- 75 Det finns i förevarande fall inget som tyder på att parlamentet och rådet avsåg att uppfylla en viss skyldighet som anges i direktiv 2002/14 genom att anta de angripna förordningarna, eller att det i en intern rättsakt med allmän giltighet inom dessa institutioner uttryckligen hänvisas till bestämmelserna i detta direktiv.
- 76 Inrättandet av en allmän ram för information till och samråd med arbetstagare genom direktiv 2002/14 utgör ett uttryck för de allmänna unionsrättsliga principer som fastställs i artikel 27 i stadgan om de grundläggande rättigheterna och som parlamentet och rådet måste iaktta.
- 77 I artikel 1.1 i direktiv 2002/14 anges att direktivet ”syftar till att inrätta en allmän ram med minimikrav avseende arbetstagarnas rätt till information och samråd i företag eller driftställen inom gemenskapen”.
- 78 Enligt artikel 2 f och g i direktiv 2002/14 avses med *information* ”arbetsgivarens överlämnande av uppgifter till arbetstagarrepresentanterna som gör det möjligt för dem att sätta sig in i vad den behandlade frågan avser och att granska densamma” och med *samråd* avses ”diskussion och upprättande av en dialog mellan arbetstagarrepresentanterna och arbetsgivaren”. Med arbetstagarrepresentanter avses enligt artikel 2 e i direktivet ”företrädare för arbetstagare enligt definitionen i nationell lagstiftning och/eller nationell praxis”.
- 79 I artikel 4 i direktiv 2002/14 fastställs följande om formerna för information och samråd:
- ”...
2. Information och samråd skall omfatta följande:
- a) Information om den senaste och den förväntade utvecklingen av företagets eller driftställets verksamhet och ekonomiska situation.
- b) Information och samråd om situationen, strukturen och den förväntade utvecklingen när det gäller sysselsättningen i företaget eller driftstället samt om eventuella föregripande åtgärder som planeras, bland annat vid hot mot sysselsättningen.
- c) Information och samråd om beslut som kan medföra väsentliga förändringar i arbetsorganisationen eller anställningsavtalen, inklusive de beslut som avses i de gemenskapsbestämmelser som anges i artikel 9.1.
3. Informationen skall överlämnas vid ett sådant tillfälle, på ett sådant sätt och med ett sådant innehåll som gör det möjligt för särskilt arbetstagarrepresentanterna att granska informationen på ett adekvat sätt och vid behov förbereda samråd.
4. Samråd skall äga rum

- a) med säkerställande av att tillfället, sättet och innehållet är lämpligt,
  - b) på den lednings- och representationsnivå som är relevant med hänsyn till den fråga som behandlas,
  - c) på grundval av de uppgifter som arbetsgivaren lämnat i enlighet med artikel 2 f) och det yttrande som arbetstagarrepresentanterna har rätt att avge,
  - d) på ett sådant sätt som gör det möjligt för arbetstagarrepresentanterna att sammanträda med arbetsgivaren och få motiverade svar på eventuella yttranden,
  - e) i syfte att söka nå en överenskommelse när det gäller de beslut som omfattas av arbetsgivarens befogenheter och som avses i punkt 2 c).”
- 80 Av artiklarna 1.1, 2 f och g och 4 i direktiv 2002/14 framgår dels att i dessa bestämmelser fastställs minimiföreskrifter om information till och samråd med arbetstagarna, utan att det påverkar bestämmelser som är förmånligare för arbetstagarna, dels att informationen till och samrådet med arbetstagarna ska ske via de företrädare för personalen som fastställs i nationell lagstiftning eller nationell praxis.
- 81 I artikel 9.3 i tjänsteföreskrifterna föreskrivs att personalkommittén ska ”företräda personalens intressen i förhållande till institutionen och löpande upprätthålla kontakten mellan institutionen och personalen”. Den ska ”bidra till att arbetet flyter smidigt genom att utgöra en kanal för personalens synpunkter”.
- 82 I artikel 10b i tjänsteföreskrifterna anges vidare att ”[fackföreningarna och yrkessammanslutningarna] skall agera i personalens allmänna intresse” och ”utan att det påverkar personalkommittéernas befogenheter”.
- 83 Av detta följer att parlamentets och rådets skyldighet att iakttä de miniföreskrifter om information till och samråd med arbetstagare som föreskrivs i direktiv 2002/14 gäller gentemot personalkommittéerna och inte gentemot fackföreningarna och yrkessammanslutningarna.
- 84 Inte ens med beaktande av den lojalitetsplikt som åligger rådet och parlamentet i deras agerande som arbetsgivare kan sökandena således göra gällande att rådet och parlamentet gentemot sökandena måste iakttä de processuella garantier som föreskrivs i direktiv 2002/14.
- 85 Sökandena har vidare hänvisat till flera bestämmelser i tjänsteföreskrifterna som de anser innehåller processuella garantier som de kan åberopa.
- 86 Vad gäller artikel 10 i tjänsteföreskrifterna ska det erinras om att vid tidpunkten för antagandet av de angripna förordningarna föreskrevs i denna bestämmelse att avseende varje förslag från kommissionen om översyn av tjänsteföreskrifterna skulle samråd hållas med tjänstemännen genom ett partssammansatt organ, kommittén för tjänsteföreskrifterna, som bestod av lika många företrädare för unionens institutioner som för deras personalkommittéer.
- 87 Det ska påpekas att i förevarande fall hänvisas i beaktandedelen i de angripna förordningarna förutom till fördraget om Europeiska unionens funktionssätt även till tjänsteföreskrifterna, särskilt artikel 10 i bilaga XI till tjänsteföreskrifterna.
- 88 Det ska erinras om att enligt artikel 65a i tjänsteföreskrifterna är syftet med bilaga XI till tjänsteföreskrifterna att fastställa tillämpningsföreskrifter till artiklarna 64 och 65 i tjänsteföreskrifterna. Enligt artikel 82.2 i tjänsteföreskrifterna är dessa tillämpningsföreskrifter även tillämpliga på pensioner.

- 89 Enligt artikel 10 i bilaga XI till tjänsteföreskrifterna, som är den enda artikeln i kapitel 5, med rubriken "Undantagsklausul", får på vissa villkor, som anges i punkt 9 ovan, undantag göras från den normala metoden för årlig anpassning av lönerna och pensionerna som föreskrivs i artikel 3 i bilaga XI till tjänsteföreskrifterna, vars innehåll återges i punkt 7 ovan.
- 90 Även om det vid tillämpningen av artikel 10 i bilaga XI till tjänsteföreskrifterna är nödvändigt att, i likhet med vid en översyn av tjänsteföreskrifterna, följa det förfarande som föreskrivs i artikel 336 FEUF, kvarstår dock att till skillnad från en översyn av tjänsteföreskrifterna utgör artikel 10 endast, enligt artikel 65a i tjänsteföreskrifterna, en tillämpningsföreskrift till artiklarna 64 och 65 i tjänsteföreskrifterna.
- 91 Detta bekräftas för övrigt i kapitel 7 i bilaga XI till tjänsteföreskrifterna, med rubriken "Slutbestämmelse och översynsklausul", där det föreskrivs om en verklig översyn av tillämpningsföreskrifterna till artiklarna 64 och 65 i tjänsteföreskrifterna (se, för ett liknande resonemang, dom av den 24 november 2010, kommissionen/rådet, C-40/10, EU:C:2010:713, punkt 74).
- 92 I artikel 15 i bilaga XI till tjänsteföreskrifterna, i deras lydelse enligt förordning nr 1080/2010, anges att "[b]estämmelserna i denna bilaga skall tillämpas från och med den 1 juli 2004 till och med den 31 december 2012".
- 93 I artikel 15 i bilaga XI till tjänsteföreskrifterna föreskrivs vidare att "[bestämmelserna i denna bilaga] skall ses över i slutet av det fjärde året, särskilt mot bakgrund av budgetkonsekvenserna" och att "[i] detta syfte skall kommissionen lägga fram en rapport till Europaparlamentet och rådet och eventuellt ett förslag om ändring av [bilaga XI till tjänsteföreskrifterna] på grundval av artikel 336 [FEUF]".
- 94 [Rättad lydelse enligt beslut av den 28 november 2016] Detta bekräftas även av den omständigheten att de angripna förordningarna endast syftade till att anpassa lönerna och pensionerna för tjänstemän och övriga anställda i unionen och av de på dessa löner och pensioner tillämpliga korrigeringskoefficienterna för år 2011, vad gäller förordning nr 422/2014, och för år 2012, vad gäller förordning nr 423/2014, vilket för övrigt mycket tydligt framgår av deras respektive titel och skäl, vilkas innehåll återges i punkterna 32 och 33 ovan.
- 95 Av detta följer att artikel 10 i tjänsteföreskrifterna inte var tillämplig inom ramen för det förfarande som ledde till antagandet av de angripna förordningarna. Sökandena kan således inte åberopa de processuella rättigheter som fastställs i denna bestämmelse för att bevisa att de hade rätt att väcka talan i förevarande fall.
- 96 Det ska påpekas att de övriga bestämmelser i tjänsteföreskrifterna som sökandena har åberopat inte innehåller någon hänvisning till processuella garantier som de kunde ha gjort gällande inom ramen för antagandet av de angripna förordningarna.
- 97 Detta är fallet vad gäller artikel 10a i tjänsteföreskrifterna, som avser de tidsfrister inom vilka personalkommittén, gemensamma kommittén och kommittén för tjänsteföreskrifterna ska avge sitt yttrande, artikel 9.3 i tjänsteföreskrifterna, som avser personalkommitténs befogenheter, och artikel 1 i bilaga II till tjänsteföreskrifterna, som avser villkoren för val till personalkommittén. Detta konstaterande gäller även artikel 24b i tjänsteföreskrifterna, som avser tjänstemännens föreningsrätt, och artikel 55 i tjänsteföreskrifterna, som avser tjänstemännens arbetstid, vilka sökandena också har hänvisat till.
- 98 Det ska emellertid betonas att den omständigheten att fackföreningar och yrkessammanslutningar inte har några processuella rättigheter enligt artiklarna 9.3, 10, 10a, 10b, 10c, 24b och 55 i tjänsteföreskrifterna samt artikel 1 i bilaga II till dessa inte utesluter att de kan åtnjuta sådana rättigheter på grundval av andra unionsrättsliga bestämmelser, inbegripet tjänsteföreskrifterna.

- 99 Det ska påpekas att det i artiklarna 10b och 10c i tjänsteföreskrifterna föreskrivs att kommissionen kan samråda med de representativa fackföreningarna och yrkessammanslutningarna om förslag till översyn av tjänsteföreskrifterna respektive att varje institution får ingå avtal med personalens representativa fackföreningar och yrkessammanslutningar i frågor som rör personalen.
- 100 [Rättad lydelse enligt beslut av den 28 november 2016] Det var på grundval av bland annat artiklarna 10b och 10c i tjänsteföreskrifterna samt artiklarna 27 och 28 i stadgan om de grundläggande rättigheterna som parlamentet respektive kommissionen ingick ramavtalet av den 12 juli 1990 respektive ramavtalet av den 18 december 2008 med flera fackföreningar och yrkessammanslutningar.
- 101 Det ska härvidlag betonas att tvärtemot vad parlamentet och rådet har hävdats utgör den omständigheten att sådana avtal "[inte får] strida mot tjänsteföreskrifterna eller några budgetåtaganden, eller påverka den berörda institutionens arbete" och att de fackföreningar och yrkessammanslutningar som ingår sådana avtal ska agera "inom varje institution i enlighet med personalkommitténs befogenheter" inte i sig utgör hinder för att dessa avtal kan syfta till att ge nämnda fackföreningar och yrkessammanslutningar processuella garantier.

– Ramavtalet av den 18 december 2008

- 102 När det gäller ramavtalet av den 18 december 2008, vilket har ingåtts mellan kommissionen och flera fackföreningar och yrkessammanslutningar, däribland TAO-AFI (Alliance) och SFIE Bruxelles (Alliance), ska det påpekas att enligt vad som anges i artikel 1 i ramavtalet syftar det till "att reglera förhållandena mellan [kommissionen] och [fackföreningarna och yrkessammanslutningarna]". I artikel 3 i ramavtalet anges att "[kommissionen] vill betona den vikt som den fäster vid fackföreningarnas och yrkessammanslutningarnas betydelsefulla roll och ansvar, genom att på ett så öppet och effektivt sätt som möjligt involvera dem i livet vid unionsinstitutionerna och unionsorganen". Enligt sistnämnda bestämmelse ska fackföreningarna och yrkessammanslutningarna agera i personalens allmänna intresse och utan att det påverkar personalkommittéernas befogenheter enligt tjänsteföreskrifterna.
- 103 I avdelning 3 i ramavtalet av den 18 december 2008 inrättas ett förfarande för samråd. Enligt artikel 14.2 i ramavtalet kan samrådet avse "ändringar av tjänsteföreskrifterna för tjänstemän, bilagorna till dessa, anställningsvillkoren för övriga anställda" och "nya regler och beslut eller ändringar av befintliga regler och beslut om tillämpningen av tjänsteföreskrifterna eller anställningsvillkoren för övriga anställda".
- 104 Enligt artikel 16 i ramavtalet av den 18 december 2008 kan samrådet genomföras på administrativ, teknisk eller politisk nivå och "på varje samrådsnivå ska de parter som undertecknat avtalet eftersträva enighet".
- 105 Artiklarna 17 och 18 i ramavtalet av den 18 december 2008 innehåller närmare föreskrifter om samråd på olika nivåer.
- 106 I artikel 17 i ramavtalet av den 18 december 2008 föreskrivs följande:
- "Ett administrativt eller tekniskt samråd anordnas antingen på begäran av administrationen eller på begäran av en representativ organisation som har undertecknat avtalet.
- Vad gäller ett tekniskt samråd kan detta anordnas antingen direkt eller, i fall av oenighet, efter ett samråd på administrativ nivå.

Begäranden från de representativa organisationer som har undertecknat avtalet ska inges skriftligen och ska utformas och motiveras så precist som möjligt.

Om administration bifaller begäran ska svar avges inom 10 arbetsdagar.

Ett eventuellt avslag på begäran om samråd ska motiveras skriftligen.

Tidsplanen för det förberedande arbetet och för samrådsmötena ska meddelas inom 10 arbetsdagar efter det att begäran bifallits och efter det att de representativa organisationer som har undertecknat avtalet tillåtits yttra sig om den.

Samrådet ska inledas efter det att relevanta handlingar har överlämnats, vilket ska ske inom sex veckor efter administrationens svar på begäran om samråd.

För det fall att samråd nekas ska ett möte för dialog mellan arbetsmarknadens parter äga rum på administrativ nivå på begäran av en representativ organisation som har undertecknat avtalet.”

107 Artikel 18 i ramavtalet av den 18 december 2008 har följande lydelse:

”Samrådet på politisk nivå ska äga rum med kommissionsledamoten med ansvar för personal och administration.

Efter ett tekniskt samråd kan ett politiskt samråd inledas, om medlemmar i det samrådsorgan som representerar huvuddelen av de representativa organisationer som har undertecknat avtalet har uttalat en avvikande åsikt.

För det fall att enighet nås med majoritet på teknisk nivå kan en eller flera representativa organisationer som har undertecknat avtalet och som har minst 20 procents representativitet på central nivå begära ett politiskt samråd.

För det fall att enhällighet nås vid ett tekniskt samråd mellan medlemmarna i samrådsorganet för de representativa organisationer som har undertecknat avtalet ska samrådsprocessen avslutas.”

108 I artikel 19 i ramavtalet av den 18 december 2008 anges att ”[s]amråd på samtliga nivåer ska resultera i ett skriftligt uttalande om huruvida enighet nåtts om innehållet eller inte”.

109 I artikel 20 i ramavtalet av den 18 december 2008 anges att ”[för] det fall att oenigheten kvarstår på politisk nivå ska ett förlikningsförfarande inledas på initiativ av kommissionsledamoten eller de representativa organisationer som har undertecknat avtalet”.

110 Det förlikningsförfarande som föreskrivs i artikel 20 i ramavtalet av den 18 december 2008 innebär, för det första, i fråga om förlikning som begärts på initiativ av fackföreningarna, att en begäran om inledande av ett förlikningsförfarande innehållande en förteckning över de frågor avseende vilka samråd begärts ska inges till kommissionsledamoten, för det andra, att en betänketid som i allmänhet inte bör vara längre än tio arbetsdagar inleds, under vilken kommissionsledamoten ska lämna en rapport till kollegiet innehållande samtliga parter ståndpunkter, och, för det tredje, att samrådsorganet i begränsad sammansättning ska kallas till ett förlikningsmöte.

111 Enligt artikel 21 i ramavtalet av den 18 december 2008 ska de fackföreningar och yrkessammanslutningar som har undertecknat avtalet dessutom delta i interinstitutionella samråd, i vilka kommissionen ska delta enligt de regler som gäller inom kommissionen. Ett förberedande möte mellan administrationen och de representativa fackföreningar och yrkessammanslutningar som har undertecknat avtalet kan således anordnas innan kommissionen deltar i ett interinstitutionellt samråd. Resultaten av förhandlingarna vid interinstitutionella samråd kan underställas kommissionen för

godkännande i de samrådsorgan som föreskrivs i ramavtalet, utom om kommissionen och en majoritet av de representativa organisationer som har undertecknat avtalet anser att ett godkännande inte är nödvändigt.

- 112 Vid en läsning av de bestämmelser i ramavtalet av den 18 december 2008 som återges i punkterna 102–111 ovan förefaller det inte kunna ifrågasättas att tillämpningsområdet för det samrådsförfarande som föreskrivs i ramavtalet utsträckte sig till antagandet av de angripna förordningarna, oavsett om det betecknas som en ”ändring av tjänsteföreskrifterna” eller ”nya regler och beslut eller ändringar av befintliga regler och beslut om tillämpningen av tjänsteföreskrifterna eller anställningsvillkoren för övriga anställda”.
- 113 Kommissionen har emellertid hävdad att sökandena inte kan åberopa de processuella garantier som föreskrivs i ramavtalet av den 18 december 2008, eftersom de inte utgjorde representativa fackföreningar eller yrkessammanslutningar som hade undertecknat avtalet i den mening som avses i ramavtalet när kommissionen lade fram det förslag till förordningar som avses i punkt 24 ovan för parlamentet och rådet.
- 114 Sökandena har påpekat att förevarande talan inte har väckts av fackföreningen SFIE-section Commission, utan av fackföreningen SFIE-PE, vilket innebär att kommissionens argument att sistnämnda fackförening inte uppfyller kravet på representativitet saknar relevans i förevarande fall. De har vidare gjort gällande att TAO-AFI var medundertecknare till ramavtalet av den 18 december 2008 och att TAO-AFI inte har erhållit något meddelande från administration om att TAO-AFI:s rättigheter enligt nämnda ramavtal har upphävts, såsom det föreskrivs i artikel 11 i ramavtalet. TAO-AFI är dessutom fortsättningsvis mottagare av meddelanden riktade till de representativa organisationerna i dess egenskap av medordförande för fackförbundet PLUS, som erkänns som representativt. Sökandena har tillagt att eftersom PLUS är ett fackförbund, kan det inte vidta några åtgärder utan samtycke av TAO-AFI, och tvärtom. TAO-AFI deltar på lika fot med fackförbundet PLUS varje gång som det sammankallas till ett möte för dialog mellan arbetsmarknadens parter. Medordförandeskapet för fackförbundet PLUS bygger dessutom på en jämställd grund, eftersom en av medordförandena tillsätts på förslag av TAO-AFI. Medordförandena för fackförbundet PLUS inbjuds automatiskt till varje möte för dialog mellan arbetsmarknadens parter som anordnas av kommissionen, bland annat de regelbundna mötena med kommissionens vice ordförande.
- 115 Tribunalen påpekar härvidlag att avdelning 2 i ramavtalet av den 18 december 2008, om erkännande av [fackföreningar och yrkessammanslutningar], har följande lydelse:

”Artikel 6: Erkännande

Parterna ska komma överens om principen för officiellt erkännande av fackföreningar och yrkessammanslutningar för anställda vid [kommissionen].

Detta erkännande innebär att parten i fråga godtas som partner i dialogen mellan arbetsmarknadens parter.

Artikel 7: Kriterier för erkännande av fackföreningar och yrkessammanslutningar

Erkända fackföreningar och yrkessammanslutningar är sådana som

- har förklarat att de enligt stadgarna har som syfte att försvara alla anställdas intressen utan någon som helst åtskillnad (på grund av exempelvis tjänstegrupp, nationalitet, arten av förhållandet med institutionen, kön, ras, hudfärg, etniskt eller socialt ursprung, genetiska särdrag, språk, religion eller övertygelse, politisk eller annan åskådning, tillhörighet till nationell minoritet, förmögenhet, börd, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning),

— har bekräftat att de bildats lagenligt.

Artikel 8: Erkända grupper av fackföreningar och yrkessammanslutningar

Erkända fackföreningar och yrkessammanslutningar kan agera ensamma eller också bilda erkända grupper av fackföreningar och yrkessammanslutningar.

Med en grupp avses en organisationsstruktur av förbundscharakter eller av annan karaktär som regleras genom ett formaliserat avtal och har anmälts som en grupp till [kommissionen]. Den utgörs av två eller flera erkända fackföreningar eller yrkessammanslutningar på en eller flera anställningsorter.

I detta avtal används begreppet 'organisation' för att utan åtskillnad beteckna fackföreningar och yrkessammanslutningar eller grupper av sådana.

Organisationer kan vara anslutna till internationella och/eller nationella fackliga organisationer.

Artikel 9: Organisationernas representativitet

Erkända organisationer som uppfyller följande två villkor erkänns av [kommissionen] som representativa:

- De representerar minst 6 procent av [kommissionens] personal på central nivå och 5 procent på lokal nivå (på en ort).
- De har minst 400 betalande medlemmar som är tjänstemän eller övriga anställda vid [kommissionen] eller är pensionerade från [kommissionen].

De organisationer som uppfyller de ovan angivna kriterierna för representativitet tillåts underteckna detta ramavtal i egenskap av undertecknande representativa organisationer.

Deras underskrift får åtföljas av en medunderskrift av de fackföreningar eller yrkessammanslutningar som ingår i en undertecknande representativ grupp.

Artikel 10: Kriterier för organisationers representativitet

- a) Resultatet av valen till lokalavdelningarna av kommissionens personalkommitté beräknas på följande sätt:

Beräkningen görs på grundval av de avgivna och viktade rösterna, enligt den metod som anges i bilaga 2. Ändringar av representativiteten i enlighet med föreskrifterna i bilaga 2 görs efter det att en komplett valomgång till personalkommitténs lokalavdelningar avslutats.

På skriftlig begäran av en representativ organisation kan justeringen emellertid göras i samband med varje val till personalkommitténs lokalavdelningar.

- b) Organisationernas medlemsantal meddelas genom att organisationens ordförande avger en förklaring på heder och samvete till ett oberoende organ som väljs enligt samrådsreglerna.

Efter en kontroll meddelar detta organ administrationen huruvida organisationerna ligger ovanför eller under tröskeln. Kontrollen måste inbegripa följande: Ingivande av en kopia av organisationens stadgar, ingivande av bevisning för antalet betalande medlemmar och överlämnande av handlingar som visar att organisationen håller regelbundna medlemsmöten. Förklaringen på heder och samvete och kontrollen av huruvida organisationerna klarar tröskeln för representativitet ska ske vart tredje år.

Det oberoende organet får under inga omständigheter informera administrationen eller något annat organ om det exakta antalet anslutna medlemmar i en organisation.

Artikel 11: Förlust och återvinning av representativiteten

Varje undertecknande representativ organisation som inte längre uppfyller ett av dessa kriterier kommer att erhålla ett meddelande från administrationen och kommer efter en frist på tre månader att förlora de rättigheter som följer av förevarande ramavtal om representativa organisationers rättigheter.

Varje undertecknande representativ organisation som vid en kontroll visar sig på nytt ha nått upp till trösklarna i fråga ska omedelbart återfå sina rättigheter.

Administrationen ska informera övriga undertecknande representativa organisationer därom.”

- 116 Tribunalen påpekar att vid ingåendet av ramavtalet av den 18 december 2008 tilläts Alliance confédérale des syndicats libres underteckna nämnda ramavtal, i egenskap av en representativ grupp av erkända fackföreningar och yrkessammanslutningar, och dess underskrift åtföljdes av medunderskrifter av de fackföreningar och yrkessammanslutningar som ingår i den, däribland TAO-AFI.
- 117 Det ska även påpekas att TAO-AFI och en annan fackförening år 2004 bildade en grupp av erkända fackföreningar och yrkessammanslutningar, nämligen fackförbundet PLUS. Som det framgår av handlingarna i målet informerade TAO-AFI, denna andra fackförening och en annan grupp av erkända fackföreningar och yrkessammanslutningar den 17 september 2012 Irene Souka, kommissionens generaldirektör för personal, dels om att denna andra grupp av erkända fackföreningar och yrkessammanslutningar numera ingick i fackförbundet PLUS, dels om att fackförbundet PLUS lämnat Alliance confédérale des syndicats libres och anhöll om att i egenskap av en representativ organisation få delta som en direkt part i dialogen mellan arbetsmarknadens parter.
- 118 I ett meddelande av den 17 april 2013 riktat till de representativa fackföreningarna och yrkessammanslutningarna angav Irene Souka att den 13 och 20 mars 2013 hade en exekutor i enlighet med artikel 10 i ramavtalet av den 18 december 2008 vidtagit en bedömning av kriteriet representativitet grundat på antalet medlemmar och att följande fackföreningar och yrkessammanslutningar, sedan protokollet i fråga hade överlämnats till kommissionen den 8 april 2013, betraktades som representativa i den mening som avses i ramavtalet: Alliance confédérale des syndicats libres, Union syndicale fédérale, fackförbundet PLUS, Génération 2004, Fédération de la fonction publique européenne och USFIU-U4U. I meddelandet angavs även att de representativa organisationerna omfattas av samtliga bestämmelser i ramavtalet.
- 119 Av detta följer att TAO-AFI under det förfarande som ledde till antagandet av de angripna förordningarna inte agerade på egen hand inom ramen för dialogen mellan arbetsmarknadens parter, utan var medlem i en grupp av erkända fackföreningar i den mening som avses i artikel 8 i ramavtalet av den 18 december 2008, vilken uppfyllde de villkor för representativitet som föreskrivs i artikel 9 i ramavtalet.
- 120 Förevarande talan har emellertid väckts av SFIE-PE, som, vilket sökandena själva har påpekat, inte hade undertecknat avtalet av den 18 december 2008, samt av TAO-AFI, och inte av den grupp av fackföreningar som TAO-AFI ingår i. Av handlingarna i målet framgår det vidare inte att TAO-AFI självt uppfyllde de villkor för representativitet som föreskrivs i artikel 9 i ramavtalet av den 18 december 2008 varken före, under eller ens efter den tidpunkten.

- 121 Sökandenas argument att TAO-AFI inte hade erhållit något meddelande i enlighet med artikel 11 i ramavtalet av den 18 december 2008 om att det inte längre betraktades som representativt, vilket ska skickas ut innan de rättigheter som följer av avtalet upphävs, saknar relevans i förevarande fall. Den omständighet som sökandena har åberopat, att TAO-AFI, i egenskap av medordförande för fackförbundet PLUS, fortsättningsvis är mottagare av de meddelanden som kommissionen skickar till representativa organisationer saknar också relevans, eftersom talan, såsom det anges i punkt 120 ovan, inte har väckts av fackförbundet PLUS, utan av TAO-AFI. Av samma skäl ska även sökandenas argument att TAO-AFI inte kan agera utan tillstånd av fackförbundet PLUS underkännas.
- 122 Mot bakgrund av det ovan anförda måste det konstateras att sökandena i förevarande fall inte hade rätt att väcka talan med åberopande av de processuella garantier som föreskrivs i ramavtalet av den 18 december 2008.

– Ramavtalet av den 12 juli 1990

- 123 När det gäller ramavtalet av den 12 juli 1990, vilket har ingåtts mellan parlamentet och flera fackföreningar, däribland SFIE-PE, ska det påpekas att det i artikel 1 i detta ramavtal anges att ”genom undertecknandet av detta avtal uttrycker parlamentet principen om officiellt erkännande av de [fackföreningar och yrkessammanslutningar] som undertecknat avtalet, samt av de som kommer att ansluta sig till det i framtiden”.

- 124 I artikel 2 i ramavtalet av den 12 juli 1990 anges följande:

”De undertecknande [fackföreningarna och yrkessammanslutningarna], nedan kallade ”organisationerna”, förklarar att de

- a) enligt sina stadgar har som syfte att försvara intressena och rättigheterna för alla anställda vid institutionen,
  - b) i egenskap av juridiska personer är lagenligt bildade organisationer som utövar sin verksamhet i enlighet med sina stadgar och ett demokratiskt funktionssätt samt att medlemmarna fastställer deras riktlinjer och väljer deras verkställande organ,
  - c) utövar sin verksamhet fullständigt oberoende.”
- 125 I artikel 3 i ramavtalet av den 12 juli 1990 anges att ”organisationerna kan sluta sig samman i förbund och vara direkt eller indirekt anslutna till internationella fackliga organisationer”.

- 126 I avdelning II i ramavtalet av den 12 juli 1990 har följande förfarande för samråd och förlikning inrättats:

”Artikel 4

Samråd mellan parterna ska ske vad gäller

- a) förslag till ändringar av tjänsteföreskrifterna och anställningsvillkoren för övriga anställda,
- b) alla väsentliga ändringar av de allmänna anställnings- eller arbetsvillkoren för tjänstemän eller övriga anställda; organisationerna och personalkommittén ska gemensamt fastställa vilka fall som omfattas av denna punkt,
- c) frågor av allmänt intresse, inom de gränser som fastställs i artikel 7.

Artikel 5

Samrådsförfarandet ska tillämpas med iakttagande av de uppdrag och befogenheter som personalkommittén anförtrotts i tjänsteföreskrifterna. Det ska syfta till att främja kvaliteten och effektiviteten i förhållandena mellan arbetsmarknadens parter.

Artikel 6

1. Samrådsförfarandet ska ge parterna möjlighet att ömsesidigt lägga fram sina ståndpunkter och syftar till att nå fram till gemensamma ståndpunkter.

Vid samråd ska organisationerna företrädas av en tvärfacklig kommitté vars sammansättning och funktionssätt ska fastställas av organisationerna. Personalkommittén ska delta i samrådet. Organisationerna och personalkommittén åtar sig att i samtliga fall se till att det finns en enda delegation som företräder personalen.

I de fall som avses ovan i artikel 4 a och b ska parlamentets företrädare utses av generalsekreteraren.

2. Samråd som rör ändringar av tjänsteföreskrifterna ska äga rum i samband med att möten i kommittén för tjänsteföreskrifterna och möten mellan administrationscheferna förbereds.

3. Samrådsförfarandet mellan parterna ska inledas på begäran av någon av parterna; efter en formell begäran ska mötena inledas tidigast efter två veckor.

Artikel 7

1. I början av varje årlig parlamentsperiod (september) ska ett samrådsmöte med allmän räckvidd äga rum efter kallelse av parlamentets talman.

2. Förutom parlamentets talman ska alla de organisationer som undertecknat detta avtal, generalsekreteraren och samtliga övriga personer som utsetts av talmannen delta i samrådet. Tre företrädare för personalkommittén ska också delta i samrådet.

Artikel 8

Parterna åtar sig att i ett protokoll som ska bifogas detta avtal fastställa ett förlikningsförfarande som ska tillämpas i fall av ett arbetsstopp.”

127 Tribunalen påpekar härvidlag att som det framgår av artikel 4 i ramavtalet av den 12 juli 1990 ska det samrådsförfarande som föreskrivs i ramavtalet tillämpas med avseende på ”förslag till ändringar av tjänsteföreskrifterna”, ”alla väsentliga ändringar av de allmänna anställnings- eller arbetsvillkoren för tjänstemän eller övriga anställda” och ”frågor av allmänt intresse”.

128 Vad för det första gäller ”förslag till ändringar av tjänsteföreskrifterna” ska det påpekas att det av artikel 6.2 i ramavtalet av den 12 juli 1990 framgår att samråd om ändringar av tjänsteföreskrifterna ska äga rum i samband med att möten i kommittén för tjänsteföreskrifterna och möten mellan administrationscheferna förbereds. Det ska erinras om att enligt artikel 10 i tjänsteföreskrifterna ska kommittén för tjänsteföreskrifterna höras om alla förslag till översyn av tjänsteföreskrifterna. Av detta följer att de ”förslag till ändringar av tjänsteföreskrifterna” som avses i artikel 4 a i det nämnda ramavtalet motsvarar de förslag till översyn av tjänsteföreskrifterna som avses i artikel 10 i tjänsteföreskrifterna. Som det konstateras i punkt 95 ovan var artikel 10 i tjänsteföreskrifterna emellertid inte tillämplig inom ramen för det förfarande som ledde till antagandet av de angripna

förordningarna. Av detta följer att eftersom artikel 4 a i ramavtalet avser situationer med en översyn av tjänsteföreskrifterna i den mening som avses i artikel 10 i tjänsteföreskrifterna, kan den inte utgöra rättslig grund för tillämpning av det samrådsförfarande som föreskrivs i ramavtalet i fråga.

- 129 När det för det andra gäller artikel 4 c i ramavtalet av den 12 juli 1990 ska det påpekas att den avser ”frågor av allmänt intresse, inom de gränser som fastställs i artikel 7”. I enlighet med sistnämnda artikel ska parlamentets talman kalla till ett samrådsmöte med allmän räckvidd i början av varje årlig parlamentsperiod, det vill säga i september. Av detta kan man således sluta sig till att inom ramen för detta årliga samrådsmöte avgörs frågor av allmänt intresse som har lagts fram för samråd.
- 130 I förevarande fall har sökandena inom ramen för sin enda grund emellertid hävdats att det inte anordnades något årligt samrådsmöte i enlighet med artikel 7 i ramavtalet av den 12 juli 1990 och att antagandet av de angripna förordningarna därför antagligen inte betraktades som en fråga av allmänt intresse.
- 131 Det ska härvidlag påpekas att parlamentet inte kan göra gällande denna omständighet, förutsatt att den kan styrkas, för att motivera att samrådsförfarandet inte tillämpades, eftersom det enligt artikel 7 i ramavtalet av den 12 juli 1990 ankommer på parlamentet att sammankalla till det årliga samrådsmötet. Det ska emellertid påpekas att den omständigheten att ett årligt samrådsmöte inte anordnades i september 2013 är utan betydelse i förevarande fall. Med beaktande av att domstolens avgöranden i målen C-63/14, C-66/12 och C-196/12 inte avkunnades förrän den 19 november 2013 och att kommissionen överlämnade sitt förslag om anpassning av lönerna först den 10 december 2013, kunde antagandet av de angripna förordningarna i vart fall inte ha diskuterats under det årliga samrådsmöte som skulle ha ägt rum i september 2013. Artikel 4 c i det nämnda ramavtalet kunde således inte motivera tillämpning av det samrådsförfarande som föreskrivs i ramavtalet när de angripna förordningarna antogs.
- 132 När det för det tredje gäller ”väsentliga ändringar av de allmänna anställnings- eller arbetsvillkoren för tjänstemän eller övriga anställda” ska det påpekas att det i artikel 4 b i ramavtalet av den 12 juli 1990 anges att ”[fackföreningarna och yrkessammanslutningarna] och personalkommittén ska gemensamt fastställa vilka fall som omfattas av denna punkt”.
- 133 Som svar på en åtgärd för processledning som tribunalen vidtog i enlighet med artikel 89.3 a och b i rättegångsreglerna har sökandena och parlamentet inkommit med en text med titeln ”[Parlamentets] personalkommitté och de organisationer som undertecknat ramavtalet [av den 12 juli 1990] fastställer gemensamt i enlighet med [artikel 4 b i det nämnda ramavtalet] följande fördelning: Fördelningen av befogenheterna mellan personalkommittén och [fackföreningarna och yrkessammanslutningarna] församlade i den tvärfackliga kommittén” (nedan kallad överenskommelsen om befogenhetsfördelningen mellan personalkommittén och fackföreningarna).
- 134 I det följebrev till överenskommelsen om befogenhetsfördelningen mellan personalkommittén och fackföreningarna som den tvärfackliga kommittén riktat till parlamentets talman anges att avtalstexten godkändes av den tvärfackliga kommittén vid dess möte den 17 september 1996 genom ett enhälligt beslut av de fackföreningar och yrkessammanslutningar som anslutit sig till ramavtalet av den 12 juli 1990 och att den godkändes av personalkommittén vid dess möte den 30 september 1996 med sexton röster för, en röst mot och fyra nedlagda röster.

135 I punkt III i avtalet om befogenhetsfördelningen mellan personalkommittén och fackföreningarna anges följande:

”Utan att det påverkar bestämmelserna och förfarandena i tjänsteföreskrifterna ska den verksamhet som utövas av [fackföreningarna och yrkessammanslutningarna] församlade i den tvärfackliga kommittén avse utformning, ändringar och utvärderingar av personalpolitiken och ska utövas inom alla områden som rör de allmänna anställningsvillkoren för personalen. Verksamheten ska särskilt avse följande:

- Ändringar av de allmänna anställningsvillkoren i samtliga fall där rådet beslutar på förslag av kommissionen och som rör personalen vid samtliga institutioner (tjänsteföreskrifterna, anställningsvillkoren för övriga anställda, löner), samt deras genomförande.
- Väsentliga ändringar av anställnings- eller arbetsvillkoren samt allmänna genomförandebestämmelser och föreskrifter som antas inom institutionen eller av administrationscheferna.
- Efterforskning av lösningar i fall av inkapacitet hos de rådgivande organen eller organen för deltagande i förvaltningen, eller i fall av allvarlig oenighet inom dem.
- Ändringar av verksamhetsvillkoren för de rådgivande organen eller organen för deltagande i förvaltningen (deras inrättande, ändringar av befogenheterna, ändringar av sammansättningen).
- Frågor av allmänt intresse och anspråk rörande områden som inte täcks av de rådgivande organen eller organen för deltagande i förvaltningen.”

136 Enligt punkt IV i överenskommelsen om befogenhetsfördelningen mellan personalkommittén och fackföreningarna kan en översyn av överenskommelsen inledas på begäran av någon av parterna.

137 Parlamentet har påpekat att överenskommelsen om befogenhetsfördelningen mellan personalkommittén och fackföreningarna inte är bindande för parlamentet, i den del befogenhetsfördelningen i överenskommelsen avser befogenheter som går utöver dem som avses i artikel 4 b i ramavtalet av den 12 juli 1990. Parlamentet har som exempel angett att ”[ä]ndringar av de allmänna anställningsvillkoren i samtliga fall där rådet beslutar på förslag av kommissionen och som rör personalen vid samtliga institutioner (tjänsteföreskrifterna, anställningsvillkoren för övriga anställda, löner), samt deras genomförande” normalt omfattas av artikel 4 a i ramavtalet.

138 Enligt parlamentet följer det av överenskommelsen om befogenhetsfördelningen mellan personalkommittén och fackföreningarna att de sistnämnda kan delta i samråd rörande lönefrågor endast förutsatt att den fråga som avser lönerna verkligen medför en väsentlig ändring av arbetsvillkoren och denna ändring är föremål för ett organiserat samråd enligt reglerna i ramavtalet av den 12 juli 1990.

139 Parlamentet har vidare påpekat att såväl fackföreningarna som personalkommittén de senaste åren har riktat ett stort antal invändningar mot ramavtalet av den 12 juli 1990 samt mot överenskommelsen om befogenhetsfördelningen mellan personalkommittén och fackföreningarna. Fackföreningarna har gjort gällande att ramavtalet borde ändras, men en sådan ändring har hittills hindrats av klausulen om enhällighet. Parlamentet har ingivit det beslut som personalkommittén antog vid sitt möte den 30 mars och den 1 april 2014, i vilket den krävde en översyn av ramavtalet efter att ha granskat dess förenlighet med tjänsteföreskrifterna samt av överenskommelsen om befogenhetsfördelningen mellan personalkommittén och fackföreningarna, så att den speglar den befogenhetsfördelning som numera fastställs i artiklarna 9.3 och 10–10c i tjänsteföreskrifterna, samt gav sin ordförande i uppdrag att vända sig till parlamentets behöriga avdelningar med denna fråga.

- 140 [Rättad lydelse enligt beslut av den 28 november 2016] Tribunalen påpekar härvid, i likhet med parlamentet, att överenskommelsen om befogenhetsfördelningen mellan personalkommittén och fackföreningarna ska tolkas mot bakgrund av artikel 4 b i ramavtalet av den 12 juli 1990, i den meningen att personalkommittén eller fackföreningarna inte kan ges befogenheter som går utöver själva föremålet för denna bestämmelse, vilken avser ”väsentliga ändringar av de allmänna anställnings- eller arbetsvillkoren för tjänstemän eller övriga anställda”. Av detta följer att avtalet om befogenhetsfördelning inte kan utvidga tillämpningsområdet för artikel 4 b i ramavtalet till de fall som omfattas av artikel 4 a och c i ramavtalet.
- 141 Det är mot bakgrund av detta övervägande som punkt III första strecksatsen i överenskommelsen om befogenhetsfördelningen mellan personalkommittén och fackföreningarna ska tolkas så, att den avser de fall där en väsentlig ändring av de allmänna anställningsvillkoren kan följa av ett beslut rörande lönerna som rådet antar på förslag av kommissionen.
- 142 Med beaktande av de angripna förordningarnas syfte, som var att anpassa lönerna och pensionerna för tjänstemän och övriga anställda i unionen samt de på dessa löner och pensioner tillämpliga korrigeringskoefficienterna för åren 2011 och 2012, och tillämpningen av undantagsklausulen i artikel 10 i bilaga XI till tjänsteföreskrifterna, vilken gör det möjligt att avvika från den metod för årlig anpassning av lönerna som föreskrivs i artikel 3 i samma bilaga och som ger kommissionen behörighet att lägga fram ”lämpliga förslag”, ska det anses att förordningarna kunde medföra en väsentlig ändring av de allmänna anställningsvillkoren i den mening som avses i artikel 4 b i ramavtalet av den 12 juli 1990 och följaktligen kunde underställas det samrådsförfarande som föreskrivs i ramavtalet.
- 143 Tvärtemot vad parlamentet har hävdad är frågan huruvida de angripna förordningarna *in fine* har medfört väsentliga ändringar av de allmänna anställnings- och arbetsvillkoren för tjänstemän och övriga anställda i unionen utan relevans när det gäller att avgöra huruvida förfaranderegler som på grund av sin natur föregick antagandet av nämnda förordningar var tillämpliga.
- 144 Av detta följer att SFIE-PE, inom ramen för det förfarande som ledde till antagandet av de angripna förordningarna, kunde åberopa de processuella garantier som föreskrivs i ramavtalet av den 12 juli 1990.
- 145 Med beaktande av det ovan anförda ska det konstateras att enligt den rättspraxis som anges i punkt 55 ovan hade SFIE-PE rätt att väcka talan om ogiltigförklaring av de angripna förordningarna på grundval av artikel 263 FEUF. Däremot ska talan avvisas i den del den har väckts av TAO-AFI, eftersom sökandena inte har bevisat att TAO-AFI hade talerätt i förevarande fall.

Prövning i sak

- 146 Sökandena har till stöd för sin enda grund gjort gällande att de inte tilläts yttra sig under det förfarande som ledde till antagandet av de angripna förordningarna. De har särskilt hävdad att kommissionen inte tillfrågade dem om förslaget om ändring av tjänsteföreskrifterna innan det överlämnades till parlamentet och rådet och att inte heller parlamentet tillfrågade dem under trepartsförhandlingen. I repliken har sökandena även gjort gällande att de angripna förordningarna antogs i strid med det förfarande för trepartssamråd avseende förhållandena med personalen som föreskrivs i rådets beslut av den 23 juni 1981. De har särskilt kritiserat parlamentet för att ha vägrat att delta i detta samrådsförfarande inom ramen för antagandet av de angripna förordningarna.
- 147 Avsaknaden av samråd utgör ett åsidosättande av den rätt till information och samråd som fastställs i artiklarna 27 och 28 i stadgan om de grundläggande rättigheterna och i artikel 154 FEUF och som garanteras genom bestämmelserna i direktiv 2002/14, bestämmelserna i artiklarna 9.3, 10, 10a, 10b, 10c, 24b och 55 i tjänsteföreskrifterna samt artikel 1 i bilaga II till dessa, i deras lydelse enligt förordning nr 1023/2013, bestämmelserna i ramavtalen av den 12 juli 1990 och den

18 december 2008, som parlamentet respektive kommissionen har ingått med flera fackföreningar, samt bestämmelserna i rådets beslut om inrättande av ett förfarande för trepartssamråd av den 23 juni 1981.

- 148 Tribunalen påpekar inledningsvis att den delgrund som avser åsidosättande av det samrådsförfarande som föreskrivs i rådets beslut av den 23 juni 1981 ska avvisas i enlighet med rättspraxis, eftersom den anfördes för första gången i repliken och SFIE-PE inte har åberopat någon ny rättslig eller faktisk omständighet för att motivera att delgrunden åberopats för sent (dom av den 8 mars 2007, France Télécom/kommissionen, T-340/04, EU:T:2007:81, punkt 164).
- 149 När det gäller sökandenas påstående att artiklarna 9.3, 10a, 24b och 55 i tjänsteföreskrifterna samt artikel 1 i bilaga II till dessa åsidosattes under det förfarande som ledde till antagandet av de angripna förordningarna ska det erinras om att enligt artikel 21 första stycket i stadgan för Europeiska unionens domstol, vilken är tillämplig på förfarandet vid tribunalen enligt artikel 53 första stycket i samma stadga, och artikel 44.1 c i rättegångsreglerna av den 2 maj 1991, vilken är tillämplig på ingivandet av den ansökan genom vilken talan väckts, ska ansökan innehålla bland annat en kortfattad framställning av de grunder som åberopats. Det innebär att det tydligt ska framgå av ansökan vad grunderna för talan består i och att ett abstrakt omnämnande av dessa inte är tillräckligt enligt domstolens stadga och rättegångsreglerna. Denna framställning ska, även om den är kortfattad, vara så klar och precis att svaranden kan förbereda sitt försvar och att tribunalen kan pröva talan, i förekommande fall utan att ha tillgång till andra uppgifter. Rättssäkerheten och en god rättskipning kräver, för att en talan ska kunna tas upp till prövning, eller närmare bestämt för att talan ska kunna prövas på en viss grund, att de väsentliga, faktiska och rättsliga, omständigheter som talan grundas på framgår på ett konsekvent och begripligt sätt av innehållet i själva ansökan. Eftersom sökandena inte har utvecklat grunden avseende åsidosättande av artiklarna 9.3, 10a, 24b och 55 i tjänsteföreskrifterna samt artikel 1 i bilaga II till dessa, ska denna invändning lämnas utan avseende.
- 150 När det gäller påståendet om åsidosättande av bestämmelserna i artikel 154 FEUF, direktiv 2002/14 och artikel 10 i tjänsteföreskrifterna ska det påpekas att dessa bestämmelser inte är tillämpliga inom ramen för det förfarande som ledde till antagandet av de angripna förordningarna, varför denna invändning ska ogillas.
- 151 Vad gäller påståendet att de processuella garantier som föreskrivs i avtalet av den 18 december 2008 har åsidosatts, ska det erinras om att även om SFIE-PE inte kan ha några processuella rättigheter enligt detta avtal som det inte har undertecknat, utgör underlåtenhet att iaktta handläggningsregler för antagandet av en unionsrättsakt som har fastställts av de behöriga institutionerna själva, såsom de regler som anges i det nämnda avtalet, ett åsidosättande av väsentliga formföreskrifter i den mening som avses i artikel 263 andra stycket FEUF, vilket kan prövas av unionsdomstolen även ex officio (se, för ett liknande resonemang, dom av den 13 december 2007, Angelidis/parlamentet, T-113/05, EU:T:2007:386, punkt 62, dom av den 2 oktober 2009, Cypern/kommissionen, T-300/05 och T-316/05, ej publicerad, EU:T:2009:380, punkterna 205 och 206, och dom av den 8 juli 2010, kommissionen/Putterie-De-Beukelaer, T-160/08 P, EU:T:2010:294, punkt 63).
- 152 Tribunalen konstaterar att det av handlingarna i målet emellertid inte framgår att de processuella rättigheterna för en undertecknande representativ fackförening i den mening som avses i artikel 8 i det nämnda avtalet har åsidosatts i förevarande fall.
- 153 Det ska nu prövas huruvida talan kan vinna bifall såvitt avser delgrunden avseende åsidosättande av ramavtalet av den 12 juli 1990.

- 154 Sökandena har gjort gällande att parlamentet inte anordnade det årliga samrådsmöte som föreskrivs i artikel 7 i ramavtalet av den 12 juli 1990, trots att skrivelser om detta sändes till parlamentets talman. De har angett att det i det nämnda ramavtalet inte föreskrivs några särskilda formaliteter för hur samråd ska begäras, men att det i artikel 7 i avtalet däremot föreskrivs att ett formellt samrådsförfarande ska äga rum.
- 155 Det ska inledningsvis påpekas att sökandena förefaller ha blandat samman det årliga samrådsmöte som enligt artikel 7 i ramavtalet av den 12 juli 1990 ska anordnas på initiativ av parlamentets talman i början av varje parlamentsperiod och det egentliga samrådsförfarandet, vilket enligt artikel 6.3 i det nämnda ramavtalet ska inledas mellan parterna på begäran av någon av dem.
- 156 Såvitt sökandena genom sin argumentation avser att invända mot att det inte anordnades ett årligt samrådsmöte, erinrar tribunalen om att såsom anges i punkt 131 ovan kunde denna omständighet, förutsatt att den kan styrkas, inte ha påverkat förfarandet för antagande av de angripna förordningarna, eftersom detta möte i vart fall borde ha anordnats vid en tidpunkt när kommissionen inte ännu hade lagt fram förslaget om anpassning av lönerna för parlamentet.
- 157 För det fall att sökandena genom sin argumentation avser att invända mot att parlamentet inte inledde ett samrådsförfarande, erinrar tribunalen om att enligt artikel 6.3 i ramavtalet av den 12 juli 1990 ska samrådsmötena inledas tidigast två veckor efter en formell begäran. Såsom sökandena har gjort gällande anges i nämnda ramavtal inte vad som utgör en formell begäran om inledande av samrådsförfarandet.
- 158 Det ska emellertid konstateras att det i en sådan begäran åtminstone måste hänvisas till det samrådsförfarande som föreskrivs i ramavtalet av den 12 juli 1990 och att den måste riktas till den berörda institutionen.
- 159 Tribunalen konstaterar att de handlingar som sökandena har hänvisat till inte utgör formella begäranden om inledande av samrådsförfarandet i den mening som avses i artikel 6.3 i ramavtalet av den 12 juli 1990.
- 160 Vad för det första gäller skrivelserna från den centrala personalkommittén av den 17 december 2013 och den 4 mars 2014, i vilka personalkommittén påtalade bland annat att det inte hållits något föregående samråd om det förslag om anpassning av lönerna som kommissionen lagt fram för parlamentet och rådet samt att de föreslagna siffrorna grundar sig på rent politiska hänsyn och inte på objektiv statistik och att de inte speglar kommissionens utrymme för skönsässig bedömning, måste det konstateras dels att dessa skrivelser inte riktade sig till parlamentet, utan till kommissionen, dels att de syftade till att anmoda kommissionen att försvara sina anställdas intressen och dra tillbaka sitt förslag om anpassning av lönerna.
- 161 Vad vidare gäller det öppna brev av den 18 december 2013 som sökandena riktade till parlamentets talman och vars innehåll är nästan helt identiskt med innehållet i den skrivelse som den centrala personalkommittén riktade till kommissionen den 17 december 2013, måste det konstateras att det inte innehöll någon begäran om anordnande av ett samrådsmöte, utan syftade till att anmoda parlamentets talman att bekräfta att kommissionens ursprungliga förslag om anpassning av lönerna, det vill säga 1,7 procent för 2011 och 2012, inte var förhandlingsbart.
- 162 När det slutligen gäller det öppna brev som riktades till parlamentets talman den 26 februari 2014 måste det konstateras dels att varken SFIE-PE eller den fackliga grupp som SFIE-PE tillhörde vid den tidpunkten hade undertecknat det, dels att det syftade till att uppmana parlamentet att i egenskap av medlagstiftare se över kommissionens förslag om anpassning av lönerna mot bakgrund av "befintliga objektiva uppgifter" och med hänsyn till "den rådande ekonomiska och sociala situationen samt, i förekommande fall, andra faktorer som ska beaktas, till exempel faktorer som rör personaladministration och i synnerhet rekryteringsbehov", såsom domstolen hade anmodat

kommissionen att göra i domen av den 19 november 2013, kommissionen/rådet (C-63/12, EU:C:2013:752), och domen av den 19 november 2013, kommissionen/rådet (C-196/12, EU:C:2013:753).

- 163 Av detta följer att sökandena inte har bevisat att bestämmelserna i ramavtalet av den 12 juli 1990 åsidosattes vid antagandet av de angripna förordningarna.
- 164 Av det anförda följer att talan inte kan vinna bifall såvitt avser den enda grund som har anförts i förevarande mål.

Rättegångskostnader

- 165 Enligt artikel 134.1 i rättegångsreglerna ska tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Parlamentet och rådet har yrkat att sökandena ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom sökandena har tappat målet, ska yrkandet bifallas.
- 166 Kommissionen ska bära sina rättegångskostnader i enlighet med artikel 138.1 i rättegångsreglerna.

Mot denna bakgrund beslutar

TRIBUNALEN (åttonde avdelningen)

följande:

- 1) **Talan ogillas.**
- 2) **Association des fonctionnaires indépendants pour la défense de la fonction publique européenne (TAO-AFI) och Syndicat des fonctionnaires internationaux et européens – Section du Parlement européen (SFIE-PE) ska ersätta rättegångskostnaderna.**
- 3) **Europeiska kommissionen ska bära sina rättegångskostnader.**

Gratsias

Kancheva

Wetter

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 15 september 2016.

Underskrifter

Innehållsförteckning

Bakgrund till tvisten	2
Förfarandet och parternas yrkanden	9
Rättslig bedömning	10
Upptagande till prövning	10
Huruvida sökandenas egna intressen berörs	11
Huruvida det finns en rättslig bestämmelse som uttryckligen ger branschsammanlutningar en rad processuella rättigheter	12
– Ramavtalet av den 18 december 2008	17
– Ramavtalet av den 12 juli 1990	22
Prövning i sak	26
Rättegångskostnader	29